

ՐԱՅԱՍՏԱՆԵԱՆ ՄԱՍԻՍ

Փութինն Ահաբեկիչների Մասին. Իսկ Արցախի Դեմ Նրանք Եղել Են

ՅԱԿՈԲ ԲԱՐԱԼԵԱՆ

Ղազախաստանում գործում էին միջազգային ահաբեկչական ճամբարներում մարզուած ահաբեկիչներ, որոնք ունեն նաեւ տարբեր թէժ կէտերում գործունէութեան փորձ: Այդ մասին յայտարարել է ՌԴ նախագահ Փութինը, ՀԱՊԿ վեհաժողովի ընթացքում անդրադառնալով դազախական իրադարձութիւններին, ինչի համար էլ հենց նախաձեռնուել էր վեհաժողովը: Փութինը սակայն հերթական անգամ չի ասում, թէ որտեղից են ահաբեկիչները կոնկրետ, ինչպէս են նրանք յայտնուել այնտեղ, ո՞վ է ապահովել այդ «յայտնութիւնը», կամ ի՞նչ թէժ կէտերում են եղել նրանք: Չի ասում կոնկրետ այնպէս, ինչպէս էլ որ ասում Արցախի դէմ պատերազմի ժամանակ, երբ ՌԴ-ն արտաքին հետախուզական ծառայութեան պետի մակարդակով խօսում էր այդ մասին, յայտնում էր տեղեկացուած լինելու վերաբերեալ, սակայն առանց մատնանշելու, որ այդ ահաբեկիչներին Արցախի դէմ նետել է թուրքիան: Իսկ ինչպէ՞ս պէտք է դրանք յայտնուէին նաեւ Ղազախաստանում: Եւ արդեօ՞ք թէժ կէտերի շարքում, որոնց մասին խօսում է ՌԴ նախա-

գահը, եղել է նաեւ Արցախը, որի դէմ պատերազմին մասնակցել են ահաբեկիչները: Կասկած չկայ, որ Ռուսաստանն ինչպէս տեղեկ էր Արցախի դէմ յայտնուելու մանրամասնութիւններին, նոյն կերպ տեղեկ է նաեւ Ղազախաստանում ահաբեկիչների յայտնուելու մանրամասնելից: Իհարկէ պէտք է զիտարկումից դուրս թողնել տարբերակը, որ Փութինը պարզապէս դիմում է քարոզչական յայտնի հնարքի, որպէսզի այդպիսով արադարացնի Ղազախաստանի Ռուսաստանի դէ ֆակտո ռազմական մուտքն ու քաղաքական գերիշխանութեան հաստատման «բլից-կրիզը»: Միւս կողմից իհարկէ բոլորովին բացառելի է, եւ աւելին՝ ամենեւին նուազ հաւանական սցարներ էլ այն, որ այդ երկրում իրապէս լեղաշրջման փորձ էր կատարուել էրտողանի թուրքալեզու քաղաքական նախագծի տրամաբանութեամբ, ինչը արագորէն փորձեց կրակեցնել Ռուսաստանը: Իրավիճակը անշուշտ բաւականին բազմաշերտ ու բարդ է, սակայն հենց այդ համատեքստում էլ պէտք է զիտարկել հնարաւոր սցենար, երբ Ղազախաստանի հարցում կարող է առաջանալ ռուս-

թուրքական նոր համաձայնութեան հեռանկար: Մեծ հաշուով, այդ համաձայնութիւնները հասունանում են այնտեղ, որտեղ բախուում են երկուսի շահերը: Իսկ Ղազախաստանում եւ թերեւս կեղրոնասիական ռեզիոնում բախուել են անկասկած: Դրա մէկ այլ վկայութիւն է այն, որ Կիրգիզիայի նախագահ ժափարովը չի մասնակցել ՀԱՊԿ վեհաժողովին, տարօրինակ կերպով արձակուրդ վերցնելով մի շրջանում, երբ ռեզիոնում տեղի են ունենում այդպիսի զարգացումներ: Մինչդեռ հարկ է լիշատակել, որ դեռեւս Յունուարի 6-ին նրան էր զանգահարել էրտողանը: Ոչ միայն նրան, իհարկէ, այլ նաեւ ռեզիոնից թուրքալեզու պետութիւնների կազմակերպութեան միւս անդամ Ուզբեկստանին էլ: Դէ իսկ այդ կազմակերպութեան երկրորդ խոշոր միաւոր Ղազախաստանի հետ թուրքերը կարողացան պայմանաւորուել Յունուարի 11-ին թուրքալեզու պետութիւնների արտգործնախարարների հաւաք անցկացնելու մասին: Ընդ որում հետաքրքիր է, իսկ արդեօ՞ք Անքարան փորձել է վեհաժողով, սակայն ստացուել է միայն արտգործնախարարների մակարդակի հաւաք: Բոլոր դէպքերում անկասկած է, որ ռուս-թուրքական յարաբերութիւնը կեղրոնասիական ռեզիոնում մտնում է բաւականին դինամիկ բարդացման փուլ, իսկ դա

նշանակում է, որ գործնականում մեկնարկելու է նաեւ պայմանաւորուելու որեւէ պրոցես: Հարցն այն է, թէ ինչ պայմաններով, կամ ու՞մ պայմաններով, ո՞վ է լինելու թելադրողը: Թուրքիան Ղազախաստանում ուշացաւ, բայց էրտողանը փորձում է կամաց-կամաց հասնել: Ընդ որում, կարծես թէ այդ գործին ներգրաւուում են ռուսական մետա-փորձագիտական դաշտում գործող այն շրջանակները, որոնք Ռուսաստանի թուրքիայի հետ պայմանաւորութեան «ապոլոգետներն» են, որոնք սկսում են շրջանառել միտք, թէ Ղազախաստանում Փութինն ու էրտողանը կարող են գտնել պայմանաւորութեան եզրերը: Այդտեղ իհարկէ միայն թուրք-ատրպէյճանական վարձավճարների հարցը է: Այդ խնդրով մտահոգ են ռուսական տնտեսաքաղաքական վերնախաւի ազդեցիկ շրջանակներ, որոնց համար ամբրիկա-ռուսական ինտենսիվ բանակցութիւնը անկասկած մտահոգի է: Որքան էլ պրոպագանտայի մակարդակով առկայ է աւանդական «բրավադան», այդուհանդերձ նրանք ներքին իրողութիւններին ծանօթ լինելով պատկերացնում են, որ ամբրիկա-ռուսական պայմանաւորութեան թիւնը կարող է ներառել ներուսական ստատուս-քոնոյին վերաբերող հարցեր: Աւելին, այդ հարցերին անդրադառնալու համար Փութինին նոյնիսկ կարող են տալ այսպէս ասած արտաքին դաշտի որոշ ուղղութիւններում դիրքերն ամրացնելու վերահսկելի քարտ-բլանշ, յետոյ ներսի վերաբերեալ պարտաւորութիւնապայմանաւորութեան անցնելու համար:

«ԱՌԱՋԻՆ ԼՐԱՏՈՒԱԿԱՆ»

Հայկական Ժողովրդավարութիւնը Ռուսական Եւ Թիւրքական Աշխարհների Միջեւ

ՀԱՅԿ ԻՍՐԱՅԷԼԵԱՆ

ՀԱՊԿ խաղաղապահ առաքելութեան կազմում Ղազախաստան մեկնելու որոշումը Հայաստանում շարունակում է լինել բուռն քննարկումների առարկայ, ինչը միանգամայն հասկանալի է: Այստեղ կան մի շարք գործօններ, որոնք օբիեկտիւ են դարձնում հայկական հանրութեան ոչ միանշանակ արձագանքը: Աւելին, հագիւ թէ գոյութիւն ունի հասարակութիւն, որտեղ նմանօրինակ հարցերում արձագանքները լինում են միանշանակ: Այլ հարց է, որ կան հանրութիւններ, որտեղ միայն մէկ արձագանք ունի հանրայնօրէն դրսեւորման հնարաւորութիւն: Բարեբախտաբար Հայաստանն այդ հանրութիւնների կամ պետութիւնների շարքում է: Սակայն, հենց այս իրողութիւնն էլ հայկական հանրային արձագանքների շարքում ընդգրկման խոստովանումներ, քննադատութիւնների հիմքն է, առ այն, որ ժողովրդավարութեան մասին հոչակող, ժողովրդավարութիւնը զարգացման ուղենիշ դիտարկող, թաւշեայ լեղափոխութիւնից յետոյ ժողովրդավարութեան միջազգային բարձր գնահատականի արժանացող Հայաստանը մաս է կազմում եւրասիական տոտալիտար եւ աւտոկրատ համակարգերի մի նախաձեռնութեան, որի նպատակն այդ համակարգերից մէկը փրկելն է: Իրավիճակի ընդհանրական գնահատականը այդ դիտողութիւններն ու քննադատութիւնները դարձնում են գրեթէ անփոփոխ: Սակայն, այդպէս է միայն ընդհանրական, մենք կ'ասէինք նոյնիսկ դեկլարատիւ դիտարկումների պարագայում: Պէտք է խոստովանել, որ ժողովրդավարութիւնը բոլորովին այլ խնդիր է իրական քաղաքականութեան ռեժիմում, յատկա-

պէս այնպիսի միջավայրում, որում Հայաստանն է, ընդ որում՝ յայտնուած լինելով դրանում ամենեւին ոչ այսօր կամ երէկ: Հիմա խնդիրը հետ գնալն ու այդտեղ յայտնուած կամ մխրճուած, խճճուած լինելու համար մեղաւոր փնտնելը է, այլ առկայ իրավիճակում առաւելագոյն արդիւնաւէտ մանելը եւ հնարաւոր ելքեր, լուծումներ գտնելը, հաշուի առնելով եւ այն, որ դրանց շարքում չկան արագ ազդեցութեան լուծումներ, չկայ ակնթարթային դեղատոմս: Եւ ուրեմն, առկայ իրադրութիւնն ու խնդիրները պէտք է դիտարկել իրական քաղաքականութեան ռեժիմում եւ չափել այդ ռեժիմում եղած գործօնների հետ յարաբերակցութեան մէջ: Իսկ այստեղ ակնառու է, որ Ղազախաստանում տեղի ունեցող իրադարձութիւնների համատեքստում ՀԱՊԿ մեխանիզմի գործարկման արգելակելը, կամ դրա ամբողջականութիւնը եւ հետեւաբար նաեւ որոշակի լեզիտիմութիւնը խաթարելը խորքային առումով կարող էր շատ աւելի մեծ սպառնալիք առաջացնել հայկական ժողովրդավարութեան բարդ եւ բաւականին նեղ ճանապարհի համար, քան կայացուած որոշումն ու ներգրաւուումը: Եւ սա դեռ մի կողմ թողնելով այն, որ Ղազախաստանում հագիւ թէ գործ ունենք ժողովրդավարական ալիքի հետ, որը ճնշուում է ՀԱՊԿ-ով: Անգամ անկախ եւ ընդգրկմադիր ռուսական մի շարք աղբիւրներ, որոնք, մեղմ ասած, ոգեւորված չեն պոստիւնեան քաղաքականութեամբ եւ այդ քաղաքականութեան ներքին ու արտաքին ուղե-

նիշների եւ բնօթի խիստ քննադատներն են, Ղազախաստանի առումով արձանագրում են, որ սկսելով որպէս հանրութեան սոցիալական ընդվզում, դազախական իրադարձութիւնները այնուհանդերձ շատ արագ վերաճեցին ընդամէնը ներքին էլիտաների դիմակայութեան, որտեղ թուրքական աշխարհին յարող էլիտաները փորձում էին օգտագործել առիթն ու հաստատել լիարժէք իշխանութիւն, ինչը կանխուէր, որովհետեւ նախագահի պաշտօնը զբաղեցնող Տոկաեւը չվարանեց օգտագործել իր լիազօրութիւնը ՀԱՊԿ-ին՝ դէ ֆակտո Ռուսաստանին դիմելու համար: Ըստ էութեան, դազախական իրադարձութիւնները պայմանականօրէն ռուսական եւ թուրքական աշխարհների բախում էր՝ բազմաթիւ այլ բնօթի նուրբ «հիւսուած քնքերով»: Հայկական ժողովրդավարութեան համար հեռանկար էլ այդ երկու «աշխարհներից» որեւէ մէկը, սակայն տուեալ պարագայում իրավիճակն ամենեւին ճաշկի հարց է, այլ կոնկրետ որոշումներին, ինչպէս նաեւ հայաստանեան լեզապատերազմեան շատ, թէ քիչ ձեւաւորութեան կայունութիւնը աւելորդ ռիսկի չենթարկելու, որովհետեւ հենց դա նաեւ շատ կարեւոր է ժողովրդավարութեան համար ժամանակ շահելու տեսանկիւնից: Իսկ, թէ որտեղից կարող է առաջանալ Հայաստանի ներքին կեանքի հանդէպ կայունութեան գլխաւոր սպառնալիքը, Հայաստանում երեւի թէ այլեւս որեւէ մէկի համար չի կարող անգամ կէս անյայտով հաւասարում լինել:

«ԵՐԵՒԱՆ ԼՈՒՐ»

Հրատարակելով հայաստանեան մամուլին մէջ լոյս տեսնող տարբեր յօդուածներ «ՄԱՍԻՍ» անպայմանօրէն չի բաժնորհուն արտայայտուող բոլոր միտքերը

ՄԱՍԻՍ ՇԱՐԱԹԱԹԵՐԹ

ՊԱՇՏՕՆԱԹԵՐԹ՝
ՍՈՑԻԱԼ ԴԵՄՈԿՐԱՏ ՅՆՁԱԿԵԱՆ
ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ
Արեւմտեան Ամերիկայի Շրջանի

ԽՄԲԱԳԻՐ
ԳՐԻԳՈՐ ԽՆՏԱՆԵԱՆ

ՎԱՐԻՉ ՏՆՕՐԵՆ
ՎԱՐԷ ԱԶԱՊԱՅԵԱՆ

MASSIS Weekly
Organ of the Armenian Social Democratic Hunchakian Party of Western USA
1060 N. Allen Ave.
Pasadena, CA 91104
Phone: (626) 797-7680
Fax: (626) 797-6863
E-Mail: massis2@earthlink.net
<http://www.massisweekly.com>

(USPS 667-310) (ISSN 0744-334X)
Published Weekly
Except Two Weeks in August

ANNUAL SUBSCRIPTION RATES:
USA \$50.00, \$100.00 (First Class)
Canada \$125.00 (Air Mail)
Overseas \$250.00 (Air Mail).
All payments must be made in US funds & Drawn on US banks.

Periodicals Postage Paid
at Pasadena CA.
Please Send Address Change To
MASSIS WEEKLY

ԼՈՒՐԵՐ

Գլխավոր Շտապի Պետ Արտակ Դաւթեան Մեղադրեալ՝ «Ոչ Պիտանի Զրթոններու» Գործով

Զինուած Ուժերու Գլխավոր Շտապի Պետ Արտակ Դաւթեան մեղադրեալ է «ոչ պիտանի հրթիռներու» քրէական գործով, սակայն անոր նկատմամբ խափանման միջոց չէ սահմանուած:

Դաւթեան մերժած է որեւէ մեկնաբանութիւն կատարել, միայն բաւարարուելով, որ այժմ իրաւական գործընթացներ կ'ընթանան:

Գլխավոր Դատախազութեան հաղորդմամբ՝ Նիկոլ Փաշինեանի իշխանութեան ընթացքում մէկ անգամ պաշտօնանկ եղած եւ ապա կրկին Գլխավոր Շտապի պետ նշանակուած՝ Արտակ Դաւթեան կը մեղադրուի պաշտօնէական դիրքը չարաշահելու կամ պաշտօնէական լիազօրութիւններու սահմանը անցնելու մէջ, որ ծանր նիւթական հետեւանքներ յառաջացուցած է:

ԱԱԾ-ն մինչեւ վերջերս չէր հաստատած, որ բարձրաստիճան գինուորականը մեղադրեալ է այս գործով՝ պատճառաբանելով նախաքննական գաղտնիքը: Այս փաստը հանրութեանը յայտնի դարձաւ միայն գործը դատարան ուղարկելու մասին դատախազութեան հրապարակած հաղորդագրութենէն:

Պաշտպանութեան եւ Անվտանգութեան հարցերի Յանձնաժողովի նախագահ Անդրանիկ Քոչարեան խնդրալարուց նկատեց մեղադրեալի կարգավիճակ ունեցող Դաւթեանի պաշտօնավարումը: Իշխանական պատգամաւորի արձագանքն այս հարցին կարճ էր. «Տեսնում եմ խնդիրներ, եւ ես կ'ուզէի, որ այդ խնդիրները չհասնէին այս աստիճանի, եւ գտնուէին լուծումներ, բայց քանի որ իրաւական պրոցէս է գնում, չեմ էլ ուզում քննարկել»:

Նոյն քրէական գործով մեղադրեալի կարգավիճակ ունին Դաւթեանի նախկին տեղակալը՝ Ստեփան Գալստեանը, պաշտպանութեան նախկին նախարար Դաւիթ Տօնոյեանը, բանակին գինամթերք մատակարարած ընկերութեան տնօրէն Դաւիթ Գալստեանն ու Զինուած Ուժերի բարձրաստիճան շարք մը այլ գինուորականներ:

Ըստ դատախազութեան՝ նախաքննութեամբ պարզուած է, որ Զինուած Ուժերի ու Պաշտպանու-

ՀՀ Զինուած Ուժերու Գլխավոր Շտապի Պետ Արտակ Դաւթեան

թեան Նախարարութեան բարձրաստիճան պաշտօնեաներ բանակին գինամթերք մատակարարած ընկերութեան սեփականատիրոջ՝ Դաւիթ Գալստեանի հետ նախնական համաձայնութեամբ 2018 թուականին ընկերութենէն ձեռք ձգած են աւելի քան 4200 ժամկէտանց, եւ տեխնիկ պահանջներուն չհամապատասխանելու պատճառաբանութեամբ նախապէս չընդունուած եւ Պաշտպանութեան Նախարարութեան պահեստաւորուած ռազմամթերք: Ըստ գերատեսչութեան, այս կատարուած է Դաւիթ Գալստեանի ընկերութեան կողմէ Պաշտպանութեան Նախարարութեան հանդէպ ունեցած պարտաւորութիւնը մարելու նպատակով:

Պաշտպանութեան Նախարարութենէն կը շեշտեն, որ նշուած ռազմամթերքը ձեռք է ձգուած է նոյն խմբաքանակէն եւ ռազմամթերքի նախկին արժէքէն գրեթէ կրկնակի թանկ գնով: Կատարուել է առանձնապէս խոշոր չափերու՝ աւելի քան 4.6 միլիոն տոլարի յափշտակութիւն: Ըստ Ազգային Անվտանգութեան Ծառայութեան՝ մատակարարումէն որոշ ժամանակ ետք հրթիռներու մի մասը չէ կրակած եւ դուրս է հանուած է հաշուէկշռէն, իսկ մնացածը ընդհանրապէս չի կիրառուած, այդ շարքին՝ 44-օրեայ պատերազմի ժամանակ:

ՀՀ Նախկին Գլխավոր Դատախազ Աղուան Յովսէփեան Կը Մնայ Կալանաւորուած

ՀՀ քննչական կոմիտէի նախկին նախագահ, ՀՀ նախկին Գլխավոր դատախազ՝ Աղուան Յովսէփեանի կալանքը երրորդ անգամ 2 ամիսով երկարեցաւ: Այս մասին լուրը իրաւաբան.net-ի հետ գրոցի ընթացքին հաստատեց փաստաբան էրիկ Ալեքսանեան: Ան նշեց, որ որոշումը կայացած է Յունուար 4-ին:

Յիշեցնենք, որ ըստ Յատուկ քննչական ծառայութեան տարածած հաղորդագրութեան՝ քրէական գործով ձեռք բերուած բաւարար ապացոյցներու համակցութեամբ հիմնաւորուած է, որ Աղուան Յովսէփեան, 2004 թուականի Մարտ 18-էն մինչեւ 2013 թուականի Սեպտեմբեր 13-ը գրաւելով գլխավոր դատախազի, իսկ 2014 թուականի Յունիս 18-էն մինչեւ 2018 թուականի Յունիս 11-ը՝ քննչական կոմիտէի նախագահի պաշտօնները, յիշեալ ժամանակամիջոցին փաստացի մասնակցած է

ՀՀ Նախկին Գլխավոր Դատախազ՝ Աղուան Յովսէփեան

ձեռնարկատիրական գործունէութիւն կատարող շարք մը ՍՊ ընկերութիւններու կառավարման, բացի այդ ստացած է առանձնապէս խոշոր չափերով՝ 190 միլիոն ՀՀ դրամ կաշառք եւ խարդախութեան

Քննարկուած է Հայաստանի Մէջ Առողջութեան Ապահովագրութեան Ներդրման Նախագիծը

Վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանի գլխավորութեամբ 8 Յունուարին կայացած խորհրդակցութեան ընթացքին քննարկուած է Հայաստանի մէջ առողջութեան համապարփակ ապահովագրութեան ներդրման հայեցակարգի նախագիծը:

ՀՀ կառավարութենէն յայտնեցին, որ նախագիծը ներկայացուցած են առողջապահութեան նախարար Անահիտ Աւանեսեանը եւ նախարարի տեղակալ Լենա Նանուշեանը: Նշուցած է, որ հայեցակարգի մշակման գործընթացին մէջ ուսումնասիրուած են քանի մը նախատիպեր, եւ հիմքին դրուած է պետական առողջապահական համակարգին գաղափարը:

Բարեփոխման նպատակը պետութեան ընկերային պատասխանատուութեան եւ բնակչութեան ընկերային համերաշխութեան սկզբունքներու հիման վրայ առողջապահութեան կայուն ֆինանսաւորման համակարգի ստեղծումն է եւ բնակչութեան բոլոր խումբերուն համար բժշկական հիմնական ծառայութիւններու ֆինանսական հասանելիութեան ապահովումը:

Ներկայացուած են համակարգի ներդրման ֆինանսական գնահատականի, հիմնական ծառայութիւններու փաթեթի կազմաւորման, ապահովագրող բնակչութեան խումբերու սահմանման, անհրաժեշտ ծախսերու հաշուարկման ուղղութեամբ կատարուած աշխատանքները: Նշուած է, որ նախագիծը քննարկման փուլին մէջ է շահագրգիռ գերատեսչութիւններուն հետ, հաստատումէն յետոյ կը նախատեսուի նաեւ համապատասխան օրէնսդրական փոփոխութիւններու փաթեթի մշակում: Առողջապահութեան նախարարութեան պատասխանատուները ընդգծած են,

որ համակարգի յաջող ներդրման կարեւոր գրաւական է ոլորտի միւս բարեփոխումներուն զուգահեռ իրականացումը՝ ենթակառուցուածքներու բարելաւումը, ելեկտրոնային առողջապահութեան զարգացումը, առողջութեան առաջնային պահպանման օղակի կարողութիւններու հզորացումը եւ այլն:

Առողջութեան համապարփակ ապահովագրութեան ներդրման հայեցակարգային մօտեցումներուն վերաբերեալ ծաւալած է միտքերու փոխանակութիւն: Արծարծուած են ֆինանսաւորման մեխանիզմներուն եւ աղբիւրներուն, բնակչութեան խումբերու որոշման, ապահովագրավճարի չափին եւ հաւաքագրման, ծառայութիւններու որակի չափանիշներուն, ապահովագրուածներու առողջապահական ծախսերուն համար անհրաժեշտ գումարներու հաշուարկման եւ ծախսարդիւնաւէտութեան, ընկերային արդարութեան եւ համերաշխութեան ապահովման, ներդրման վտանգներուն վերաբերող հարցեր, ներկայացուած են շարք մը առաջարկներ:

Վարչապետը, ընդգծելով բարեփոխման կարեւորութիւնը, նշած է, որ առողջութեան համապարփակ ապահովագրութեան առաջնահերթ նպատակը պէտք է ըլլայ հիւանդութիւններու կանխարգիլումը: Ըստ այդմ՝ անհրաժեշտ է այնպիսի նախատիպի ներդրում, որ պիտի երաշխաւորէ ծախսարդիւնաւէտ եւ որակեալ առողջապահական համակարգի գործունէութիւնը: Կառավարութեան ղեկավարը կարեւորած է առողջութեան համապարփակ ապահովագրութեան ներդրման զուգահեռ համընդհանուր յայտարարագրման համակարգի ներդրումը՝ հաշուի առնելով այդ բարեփոխումներուն փոխկապակցուածութիւնը եւ փոխազդեցութիւնը:

Պատերազմի Ընթացքին Յայտարարուած

Շարունակուած է 1-էն

խանցած անձերու անհատական տուեալներ չկան: Բացի այդ առցանց նուիրատուութիւններ կատարած բազմաթիւ նուիրատուներ չեն նշած իրենց անուն ազգանունները:

Արշամեան վստահեցուց, որ դրամահաւաքի մեկնարկը համաձայնեցուած է հոգաբարձուներու խորհուրդի նախագահի, խորհուրդի շարք մը անդամներու, ինչպէս նաեւ ՀՀ կառավարութեան հետ: «Դա համազգային ջանք է եղել, եւ հիմնադրամը Սեպտեմբերի 27-ին ուղղակի չի արթնացել եւ ասել, որ դրամահաւաք է սկսում: Ռազմական դրութեան պայմաններում պէտք է այդ ամէն ինչը համաձայնեցնել համապատասխան կառույց-

ների հետ, թէ արդեօք ճիշդ է, որ հիմնադրամը դա անի: Ի վերջոյ, այդ համաձայնութեան որոշումն է եղել, որ համազգային դրամահաւաքն իրականացուի բացառապէս հիմնադրամի միջոցով: Այսինքն՝ հիմնադրամը կամուրջ է հանդիսացել պատերազմի մարտահաւէրները դիմագրաւելու համար դրամահաւաք իրականացնելու առումով», - ըսաւ հիմնադրամի տնօրէնը:

«Պատիւ ունեմ»-էն Հայկ Մամիջանեան հետաքրքրուեցաւ, թէ դրամահաւաքը ո՞վ նախաձեռնած է եւ այդ եղած է պատուէր կառավարութեան կողմէ, առաջա՞րկ ՀՀ նախագահի կողմէ, թէ՞ հիմնադրամի տնօրէնը ինքն է առաջարկած պաշտօնատար անձերու, Արշամեան պատասխանեց՝ «Եւ, եւ, եւ»:

եղանակով կատարած առանձնապէս խոշոր չափերով՝ 800 միլիոն ՀՀ դրամ գոյքի յափշտակութիւն:

Յովսէփեանին մեղադրանք առաջադրուած է նաեւ յանցաւոր ճանապարհով ստացուած առանձ-

նապէս խոշոր չափերով՝ ընդհանուր 1,299,404,414 ՀՀ դրամ գոյքը (դրամալուստը) օրինականացնելու յօդուածով: Աղուան Յովսէփեան կալանաւորուած էր 2021 թուականի Սեպտեմբեր 8-ին:

ՄԱՍԻՍ ԱՄԵՆԱՎԱՏԱՋԵԼԻ ԱՂԲԻՐԸ ՀԱՅՐԵՆԻ ԼՈՒՐԵՐՈՒ

ԼՈՒՐԵՐ

«Ֆլայուլան Արմենիա» եւ «Փեկասուս» Փետրուարին Երեւան-Սթամպուլ Ուղղութեամբ Թռիչքներ Պիտի Կատարեն

Հ ա յ կ ա կ ա ն «Ֆլայուլան Արմենիա» եւ թրքական «Փեկասուս» օդանաւային ընկերութիւնները փետրուարին սկսեալ Երեւան-Սթամպուլ ուղղութեամբ թռիչքներ պիտի կատարեն:

Հայաստանի Բաղադրական օդազնացութեան կոմիտէին «Ազատութիւն»-ին տեղեկացուցած են, որ հայկական կողմը Երեւան-Սթամպուլ-Երեւան երթուղիով շաբաթական երկու եւ աւելի ոչ կանոնաւոր թռիչքներու իրագործման թոյլտուութիւններ տրամադրած է հայկական «Ֆլայուլան Արմենիա» եւ թրքական «Փեկասուս» օդանաւային ընկերութիւններուն:

Ըստ Բաղադրական օդազնացութեան կոմիտէին՝ «Ֆլայուլան Արմենիա» օդանաւային ընկերութիւնը կը նախատեսէր թռիչքներ կատարել Յունուար 1-ին՝ շաբաթական 3 թռիչք յաճախականութեամբ, սակայն անոնք դեռ չեն իրագործուած: Պատճառը թերեւս այն է, որ Յունուար 1-ին Թուրքիոյ իշխանութիւնները դեռ չէին տրամադրած համապատասխան թոյլտուութիւնը:

«Ֆլայուլան Արմենիա» օդանաւային ընկերութեան խորհուրդի նախագահ՝ Արամ Անանեան «Ազատութիւն»-ին յայտնեց, որ թրքական կողմը արդէն բաւարարած է իրենց յայտը եւ թռիչքները կը մեկնարկեն փետրուարի սկիզբը:

««Ֆլայուլան Արմենիա» օդանաւային ընկերութիւնը ստացել է եւ Հայաստանի, եւ Թուրքիոյ օդազնացութեան իշխանութիւններու թոյլտուութիւնը Երեւան-Սթամպուլ-Երեւան երթուղով թռիչքներ իրականացնելու համար մինչեւ ձմեռային շրջանի աւարտը: Թռիչքները նախատեսուած են ք

սկսել փետրուարի սկզբին: Օդանաւային ընկերութիւնն արդէն յայտարարել է, որ տոմսերի արժէքը սկսելու է 39 եւրոյից», - ըսաւ Անանեան:

Պատասխանելով հարցին, թէ ինչ կապ ունի «Ֆլայուլան Արմենիա» օդանաւային ընկերութիւնը իշխող «Բաղադրական պայմանագիր» խմբակցութեան պատգամաւոր, գործարար Խաչատուր Սուքիասեանի ընտանիքին հետ, Անանեան պարզաբանեց, թէ անոր եղբայրը՝ Էդուարդ Սուքիասեան ընկերութեան հիմնադրման նախաձեռնողներէն է:

Աւելի վաղ, Թուրքիոյ քաղաքացիական օդազնացութեան վարչութիւնէն «Ազատութիւն»-ին յայտնած էին, որ թրքական կողմը հաստատած է շաբաթական երեք անգամ դէպի Երեւան թռիչքներ կատարելու «Փեկասուս» օդանաւային ընկերութեան դիմումը:

Հայաստանի քաղաքացիական օդազնացութեան կոմիտէն յայտնած է, որ թրքական «Փեկասուս» օդանաւային ընկերութիւնը կը նախատեսէ թռիչքներ կատարել փետրուար 3-էն փետրուար 6-ը՝ շաբաթական 2 թռիչք յաճախականութեամբ եւ փետրուար 7-էն փետրուար 27-ը՝ 3 թռիչք յաճախականութեամբ: Կոմիտէին պարզաբանած են, որ «Փեկասուս» առայժմ միայն փետրուար ամսուայ թռիչքներու համար յայտ ներկայացուցած է եւ ստացած համապատասխան թոյլտուութիւն:

Սահմանին Կրկին Լարուած է. Հայկական Կողմը Ունի Ջոհեր

Հայաստանի Պաշտպանութեան Նախարարութիւնը յայտնեց որ, Ատրպէյջանական զինուած ստորաբաժանումները Յունուար 11-ի երեկոյան, սահմաններու վրայ վերսկսած են կրակել արեւելեան ուղղութեամբ տեղակայուած հայկական դիրքերու ուղղութեամբ, օգտագործելով նաեւ հրետանային միջոցներ եւ անօդաչու թռչող սարքեր:

Ըստ ռազմական գերատեսչութեան տարածած հաղորդագրու-

թեան՝ հայկական կողմը դիմած է համարժէք գործողութիւններու:

Աւելի ուշ յայտնի դարձաւ որ, Ատրպէյջանական սաղրանքի հետեւանքով՝ զոհուել են ՊՆ զինծառայողներ՝ շարքային Արթուր Արտոյմի Մխիթարեանը (2002-ի ծնունդ) եւ կրտսեր սերժանտ Ռուդիկ Ռաֆիկի Ղարիբեանը (2002-ի ծնունդ): Եւս երկու զինծառայող վիրաւոր է, անոնց կեանքին վտանգ չսպառնար:

Միրզոյեան Ու ԱՄՆ-ի Պետական Քարտուղար

Շարունակուած էջ 1-էն

համաձայնագրութեան մասնաթիւները, եւ այս ձեւաչափի աշխատանքներու լիարժէք վերականգման անհրաժեշտութիւնը: Անդրադառնալով հրատարակուած պահանջող մարդասիրական հարցերուն՝ հայկական արտաքին քաղաքական գերատեսչութեան ղեկավարը կարեւորած է ռազմագերիներու ազատ արձակման, անյայտ կորածներու ճակատագրի

պարզաբանման, աճիւններու փոխանակման վերաբերեալ ԱՄՆ-ի Պետական բաժանումներէ եւրոպայի եւ Եւրասիոյ հարցերով բիւրօյի յայտարարութիւնը: Արարատ Միրզոյեան նաեւ տեղեկացուցած է վերջին օրերուն Ատրպէյջանի ԶՈՒ-ի կողմէն կրակի դադրեցման ռեժիմի խախտումներու մասին եւ կարեւորած իրավիճակի լիցքաթափման ուղղուած քայլերու իրագործումը: Հեռախօսակցութիւն ընթացքին

«ՀԱՊԿ-ի Մեքենականութիւնները Երեւի Պատմութեան Մէջ Առաջին Անգամ Աշխատուցած ենք». Ան քարտուղար

ՀԱՊԿ-ի խաղաղապահ ուժերու կազմին մէջ 100 հայաստանցի զինծառայողներու Ղազախստան մեկնումը, հասարակութեան մօտ հարց յառաջացուցած է, թէ ինչու անցեալ տարի՝ ատրպէյջանական զորքի ներխուժման օրերուն, Հայաստանի սպասած ռազմական օգնութիւն ՀԱՊԿ-էն այդպէս ալ չստացաւ:

Խօսելով այս մասին Անվտանգութեան Խորհուրդի քարտուղար Արմէն Գրիգորեանի է որ, եթէ Հայաստան ո'չ ըսէր, պիտի նմանէր նեղացած երիտասարդի:

«Մենք ոչ թէ ամօթխած երիտասարդի կամ նեղացած երիտասարդի պէս պետք է ասէինք, որ այս տեսէք՝ դուք չէք արել, մենք էլ չենք արել, այլ մենք պատասխանատուութիւն ենք վերցրել, ՀԱՊԿ մեքենականութիւնները երեւի պատմութեան մէջ առաջին անգամ աշխատեցրել ենք, ցոյց ենք տուել, թէ ինչպէս պետք է աշխատի, եւ յոյս ունենք, որ հետագայում եթէ Հայաստանը նման իրավիճակում յայտնուի, ապա կը ստանայ համապատասխան օգնութիւն», - յայտարարեց ԱԽ քարտուղարը:

Յեղափոխութեամբ իշխանութեան եկած պաշտօնեան Հանրայինի եթերով շտապած է զնահատական տալ ղազախական իրադարձութիւններուն՝ երբ խաղաղապահներ ուղարկելու հարցը բարձրացած է, ըստ Գրիգորեանի, այնտեղ արդէն ոչ թէ յեղափոխական գործընթացներ էին, այլ՝ ահաբեկչական գործողութիւններ:

«Երբ Հայաստանը որոշումը կայացրել է, եւս իր որոշումն է կայացրել՝ որպէս նախագահող՝ համաձայնութեամբ որոշում ենք կայացրել, այդ պահին արդէն, կարելի է ասել, այնտեղ այլեւս յեղափոխական գործընթացներ չէին, արդէն ահաբեկչական գործողութիւններ կային», - ըսած է ան: Հայաստանէն Ղազախստան

Անվտանգութեան Խորհուրդի քարտուղար Արմէն Գրիգորեան

գորք ուղարկելը կոպիտ սխալ կը համարէ իրաւապաշտպան, «Ասպարէզ» ակումբի ղեկավար՝ Լեւոն Բարսեղեան: Նկարագրելով կայծակնային արագութեամբ՝ 2 ժամուկայ մէջ ՀԱՊԿ-ի անդամ երկիրներու ղեկավարներու որոշումը՝ Բարսեղեան կարծիք յայտնեց, որ այս Քրեմլինի քմահաճոյքն էր:

Բարսեղեան նաեւ իշխանութեան յոյսերուն անդրադարձաւ, թէ վաղն ալ նոյն իրավիճակի մէջ ՀԱՊԿ-ը կ'օգնէ. «Այս տեսակ մակապարտէզ, ուրիշ ոչ մի բան: Քե'զ է տուած ՀԱՊԿ-ը աշխատեցնելու, հիմա աշխատեցրէք, հենց հիմա վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանը թող դիմի ՀԱՊԿ-ի Անվտանգութեան Խորհուրդի քարտուղար Նիկոլ Փաշինեանին գրաւոր, ասի, որ Հայաստանի ինքնիշխան տարածք՝ 41, թէ 45, թէ 50 քիլոմետր, մտել են օտար երկրի ուժեր, որոնք ՀԱՊԿ-ի անդամ երկրի ուժեր չեն, յարգելի? ՀԱՊԿ, արագ, զինուած ուժերով խնդրում եմ եկէք, մաքրէք այդ տարածքը, կանգնէք սահմանին:

Հիմա ինչո՞ւ չէք աշխատեցնում: Բոլորս էլ հասկանում ենք, որ սա Քրեմլինի քմահաճոյքն է», աւելցուցած է Լեւոն Բարսեղեան:

«Նման Քայլերով Ատրպէյջանը Զի Կրնար Սասանել Արցախցիին Վճռականութիւնը Արցախի ԱԳՆ Յայտարարութիւնը

Արցախի Հանրապետութեան Արտաքին Գործոց նախարարութիւնը յայտարարութիւն տարածած է 10 Յունուարին ատրպէյջանական կողմէ զինադադարի հերթական կոպիտ խախտման առնչութեամբ, որով թիրախաւորած են Արցախի Հանրապետութեան Մարտունիի շրջանի Կարմիր Շուկայ-Թաղավարդ եւ Ասկերանի շրջանի Նախիջեւանիկ համայնքներուն քաղաքայինները եւ քաղաքացիական կառույցները: Այս մասին տեղեկացուցին Արցախի Հանրապետութեան Արտաքին Գործոց նախարարութեան:

«Նման գործողութիւններն Ատրպէյջանում պետական մակարդակով վարուող հայատեաց եւ նացիստական քաղաքականութեան դրսեւորումներ են, որոնք եւս մէկ անգամ ապացուցում են, որ Ատրպէյջանի իշխանութիւնների «խաղաղասիրական» յայտարարութիւնները ոչ մի աղերս չունեն այդ երկրի իրական՝ Արցախի, հայ ժողովրդի եւ տարածաշրջանի նկատ-

մամբ ահաբեկչական եւ ծաւալապաշտական նպատակների հետ», կ'ըսուի յայտարարութեան մէջ:

Արցախի ԱԳՆ-ի զնահատմամբ՝ ռազմական գործողութիւններու դադրեցումէն ի վեր Ատրպէյջանի յարձակողական պահուածքը ձեռք բերուած պայմանաւորութիւններու, միջազգային իրաւունքի կանոններու եւ մարդասիրութեան սկզբունքներու կոպիտ խախտում է՝ միտում Արցախի Հանրապետութեան հասարակութեան ահաբեկման եւ ռուս խաղաղապահ առաքելութեան գործունէութեան խափանման:

«Հարկ ենք համարում եւս մէկ անգամ ընդգծել, որ նման քայլերով Ատրպէյջանը չի կարող սասանել արցախցու վճռականութիւնը՝ ապրել եւ արարել Արցախում, որի համար բացարձակապէս անընդունելի է որեւէ կարգավիճակ Ատրպէյջանի կազմում», յայտարարած է Արցախի ԱԳՆ-ն՝ յաւելելով. «Մենք շարունակելու ենք զարգացնել եւ գործունէութեան իրականացումը»:

քննարկուած է նաեւ Ղազախստանի ստեղծուած իրավիճակը: Նախարար

Միրզոյեան ներկայացուցած է հարցի շուրջ հայկական կողմի դիրքորոշումը:

Կեանքիս Մէջ Առաջին Անգամ Ըլլալով Զգացի, Որ Թիկունքիս Կանգնած Է Պետուրիւնը. Սեւան Նշանեան

Յունաստանի Սիրոս կղզիի վարչական դատարանին որոշմամբ ազատ արձակուած պոլսահայ մտաւորական, Հայաստանի քաղաքացի Սեւան Նշանեանը Ֆէյսպուքի էջին վրայ կատարած գրառմամբ շնորհակալութիւն յայտնած է Յունաստանի մէջ ՀՀ դեսպանութեան եւ դեսպան Տիգրան Մկրտչեանին՝ զինք ազատ արձակելու հարցով անհաւանական ջանքեր գործադրելու համար:

«Հայաստանի դեսպանատունը եւ յատկապէս դեսպան Տիգրան Մկրտչեանը անհաւանական ջանքեր գործադրեցին զիս ազատելու համար: Ան գիշեր-ցերեկ կ'աշխատէր:

Կեանքիս մէջ առաջին անգամ ըլլալով զգացի, որ թիկունքիս կանգնած է պետութիւնը՝ առանց որեւէ նախապայմանի եւ առանց վարանելու: Բոլորովին այլ զգացողութիւն է: Լաւ էր, չեմ գիտեր:

Դատարանը որոշեց կալանքս կրճատել: Իրավիճակը դեռ վերջնական յտակեցուած չէ, բայց կը կարծեմ, որ վաղ թէ ուշ պարզ կը դառնայ: Հաւանաբար որոշ ժամանակով պիտի լքեմ երկիրը եւ, հաւանական է, որ ապրիմ Հայաստանի կամ թերեւս այլ երկրի մը մէջ:

Լաւ կ'ըլլար, որ յաջողէր ու բանայինք դէպի Թուրքիա դուռը: Բայց, դժբախտաբար, ասիկա մեր հիմնական խնդիրը չէ», - գրած է Նշանեանը:

Պոլսահայ Լեզուաբան Սեւան Նշանեան

Նախապէս յայտնած էինք, որ Յունաստանի կառավարութիւնը չէր երկարաձգած Սեւան Նշանեանի՝ Յունաստանի քաղաքացիի հետ ամուսնացած ըլլալու հիմքով ձեռք բերած կացութեան իրաւունքը: Նշանեանի կինը՝ Հերա Յուրուն, յայտնած էր, որ դեկտեմբեր 30-ին իր ամուսինը ձերբակալուած էր կացութեան կարգավիճակի ժամկէտի լրացման պատճառով:

Յունաստանի մէջ ՀՀ դեսպանութիւնն աւելի շուտ յայտնած էր, որ տեղեակ է Սեւան Նշանեանի շուրջ ծաւալուած գործընթացին եւ կը ձեռնարկէ բոլոր քայլերը խնդիրը կարգաւորելու նպատակաւ:

Netflix-ի Տեսաշարին Մէջ Յուցարկուած Քարտեզները Թուրքիոյ Մէջ Մեծ Աղմուկի Առիթ Դանդիսացած Են

Ամերիկեան Netflix հարթակով ցուցադրուող բազմադրուագ տեսաշարներէն մէկուն մէջ Երկրորդ համաշխարհային պատերազմի ժամանակ Սթալինկրատի ճակատամարտերը ներկայացուող հատուածին մէջ ցուցադրուած են քարտեզներ, որոնք մեծ աղմուկ առաջացուցած են թուրք հանրութեան մէջ:

Այս մասին, ինչպէս կը հաղորդէ «Արմէնփրէս», յայտնած է թրքական yeniakit.com.tr-ը:

«Երկրորդ համաշխարհային պատերազմի մասին վաւերագրական շարժանկարին մէջ, որ հեռարձակուած է Netflix հարթակով, Թուրքիոյ տարածքը ներկայացուած է որպէս Հայաստանի տարածք: Թուրքիոյ նկատմամբ հիւանդագին թշնամանքը, որ առաջացուցած է հանդիսատեսի մեծ հակազդեցութիւնը, ցոյց տուաւ, որ նոյնիսկ պատմական վաւերագրական շարժանկարին մէջ ան չի վարանիր զիջիլ Թուրքիոյ տարածքային ամբողջականութիւնը: «Աքիթին»-ին տեղեկացնելով ամերիկեան հարթակին խայտառակութեան մասին՝ քաղաքացիները նշած են, որ RTԵԿ-ը (Թուրքիոյ ռատիոյի եւ հեռուստատեսութեան գերագոյն խորհուրդ) պէտք է քայլեր ձեռնարկէ եւ ամենածանր պատժամիջոցները սահմանէ կազմակերպութեան նկատմամբ, որ չի վարանիր բացայայտ ցուցադրել իր թշնամութիւնը Թուրքիոյ նկատմամբ», - ըստուած է թերթով:

Աղբիւրի համաձայն՝ առաջինը, որ աղմուկ բարձրացուցած է թրքական ծովային եւ համաշխարհային ռազմավարութիւններու կեդրոնն է:

«Մենք կը դատապարտենք բոլոր այս նախաձեռնութիւնները, որոնք ուղղուած են Թուրքիոյ տարածքային ամբողջականութեան ու ինքնիշխանութեան», - նշուած է կեդրոնի յայտարարութեան մէջ:

Երեւանի մէջ Մահացած Է Բանաստեղծ Ռազմիկ Դաւոյեանը

Յունուար 11-ին Երեւանի մէջ մահացած է բանաստեղծ Ռազմիկ Դաւոյեանը:

Դաւոյեան ծնած է 1940-ի Յուլիս 3-ին Սպիտակի շրջանի Մեծ Պարնի գիւղը: Տարրական կրթութիւնը ստացած է տեղոյն դպրոցը: 1949-ին ընտանիքին հետ փոխադրուած է Գիւմրի /Լենինական/, ուր աւարտած է միջնակարգ դպրոցը եւ տեղոյն բժշկական ուսումնարանը: 1964-ին աւարտած է Երեւանի Խ. Աբովեանի անուան Հայկական պետական մանկավարժական հիմնարկի պատմալեզուագրական ճիւղը:

Ուսանելուն զուգընթաց, աշխատած է «Գիտութիւն եւ տեխնիկա» ամսագրի հիմնադիր խմբագրութիւնը, գլուզահեռ՝ նաեւ «Գրական թերթի» խմբագրութիւնը՝ որպէս սրբագրիչ: 1965-էն սկեալ վարած է «Գրական թերթի» բանաստեղծութեան եւ արձակի բաժինը: 1970-ին աշխատած է Սփիւռ. քահայութեան հետ մշակութային կապի կոմիտէին ներս, որպէս աւագ խորհրդական: 1975-1990 թուականներուն եղած է Հայաստանի պետական մրցանակներու կոմիտէի պատասխանատու քարտուղարը:

Առաջին բանաստեղծութիւնը լոյս տեսած է 1957-ին Լենինականի «Բանուոր» թերթին մէջ, առաջին ժողովածոն՝ 1963-ին: Աւելի քան 40 ժողովածոյի եւ գիրքերու հեղինակն է, անոնց կարգին՝ ռուսերէն, չեխերէն եւ անգլերէն լեզուներով: Անոր ստեղծագործութիւնները հրատարակուած են իտալական, ֆրանսական, հարաւսլաւական, իրանական, չինական եւ ամերիկեան պարբերականներու մէջ: Ռազմիկ Դաւոյեան-

Բանաստեղծ Ռազմիկ Դաւոյեան

նի կեանքին ու գործին անդրադարձած են «Լիթերատուրնայա կագետթա», ֆրանսական «Ֆիկարո», բրիտանական «Թայմզ» եւ «Ուսասֆիրի» պարբերականները:

1969-ին՝ հինգ տարի արգելափակուելէ յետոյ, կը հրատարակուի «Ռեբուիէմը»: 1972-ին առաջին անգամ Պէյրութի մէջ կը հրատարակուի «Խաչերի ջարդը» բանաստեղծութիւնը, իսկ «Թորոս Ռոսլին» բանաստեղծութիւնը առաջին անգամ հրատարակուած է Նիւ Եորք 1984-ին:

1990-ին չեխական հեղինակաւոր «Օտիոն» հրատարակչութիւնը Դաւոյեանի ստեղծագործութիւնները ներառած է համաշխարհային գրականութեան ծաղկաբաղին մէջ:

Վարչապետ Նիկոլ Փաշինեան ցաւակցական հեռագիր ցրած է բանաստեղծ Ռազմիկ Դաւոյեանի մահուան կապակցութեամբ:

Օտարերկրեայ Ահաբեկիչներու Խնդիր

Շարունակուած էջ 1-էն

փելով՝ Նիկոլ Փաշինեան ընդգծեց, որ առկա է բարձր մակարդակի փոխմբռնում՝ կապուած Ղազախստանի իրավիճակի հետ: Անոր խօսքով՝ ՀԱՊԿ-ի գործողութիւնները նպատակաւորուած են Ղազախստանի մէջ իրավիճակի շուտափոփ կայունացման եւ երկրի բնականոն կեանքի վերադարձին:

ՀՀ գինուած ուժերը ՀԱՊԿ խաղաղապահ ուժերու կազմին մէջ Ղազախստանի Հանրապետութիւն գործողած են խաղաղապահ ստորաբաժանում (թիւով՝ 100 գինծառայող):

Փաշինեան Շատ Իմաստուն Վարուեցաւ

Հաւաքական Անվտանգութեան Պայմանագրի Կազմակերպութեան (ՀԱՊԿ) խաղաղապահ ուժերու առաքելութիւնը Ղազախստանի մէջ, որ ըստ էութեան, հաւաքական արձագանգման առաջին իրական գործողութիւնն է կազմակերպութեան պատմութեան մէջ, հասկանալի է բարձ-

րացնէ ՀԱՊԿ-ի միջազգային հեղինակութիւնը:

«Արմէնփրէս»-ի հետ զրոյցի ընթացքին այդպիսի կարծիք յայտնեց Մոսկուայի Քաղաքական եւ ռազմական վերլուծութիւններու հիմնարկի փոխ տնօրէն Ալեքսանդր Խրամչիխին՝ շեշտելով, որ Հայաստան, որպէս ՀԱՊԿ Հաւաքական անվտանգութեան խորհուրդի նախագահող, ինչ որ առումով վճռական դեր խաղցաւ այդ գործընթացին մէջ:

«Ըստ երեւոյթին, Փաշինեան ինչ որ չափով միտումնաւոր ձեւով այդպիսի գործն դեր կը խաղայ այն պատճառով, որ ասկէ յետոյ համանման իրավիճակի մէջ արդէն շատ աւելի դժուար կ'ըլլայ Հայաստանի խնդրանքը մերժելը: Այսինքն՝ տուեալ պարագային ան շատ իմաստուն վարուեցաւ: Այդ շատ խելացի քայլ էր Փաշինեանի կողմէ: Բայց նախ եւ առաջ ան, ի հարկէ, խորհրդակցած է ՀԱՊԿ-ի առաջնորդներուն հետ», - մեկնաբանեց Ալեքսանդր Խրամչիխին:

Ձեր Ծանուցումները Վստահեցէք «Մասիս» Շաբաթերօրին
Massis2@earthlink.net
(626) 797-7680

ՀՀ-ի Սահմանափակ Մասնակցությունը Ղազախստանում ՀԱՊԿ-ի Առաքելութեանը Ամրապնդում է Հայաստանի Դիրքերը Սպասուելիք Բանակցություններում. Անուշ Բեղլոնեան

ՀԵՂԻՆԵ ՍԱԳՈՒԿԵԱՆ

ՀԱՊԿ-ն արձագանքեց Ղազախստանում տեղի ունեցողին, քանի որ ակնյայտ էր այդ պետությունների պետականությունները սպառնացող վտանգը, պետականությունների փլուզման շեմին կանգնած լինելը:

ՀԱՊԿ-ը նախագահող Հայաստանի Հանրապետության կողմից Ղազախստան խաղաղապահ գործախումբ ուղարկելու որոշումը բացասական ռեզոնանս առաջացրեց հանրությունում: Հանրությունում որոշակի հատուած դեմ է կայացրած որոշմանը՝ այն հիմնադրամբ, որ ՀՀ-ն խառնուրդ է այլ պետությունների գործերին, նաեւ, որ իր այս քայլով ՀՀ-ն կորցրեց աշխարհաքաղաքական ընթացող գործընթացներում մասնակցությունը: Թեմային առնչուող այս եւ այլ հարցերի շուրջ Civic.am-ը գրողներ է Աժ արտաքին յարաբերությունների մշտական լուսնափոխի անդամ, Աժ Հայաստան-Ղազախստան բարեկամական խմբի անդամ Անուշ Բեղլոնեանի հետ:

- Տիկին Բեղլոնեան, ՀՀ-ի կողմից Ղազախստան խաղաղապահ գործախումբ ուղարկելու որոշումը քննադատողները համարում են, որ այսպիսի հարուստ տակ դրուեց ՀՀ միջազգային, ժողովրդավարական հեղինակությունը, ու բացասական ազդակներ յղուեցին աշխարհաքաղաքական կեդրոններին, մասնավորապես՝ Արեւմուտքին: Համաձայն էք այստեսակ մեկնաբանությունների հետ:

- Ո՛չ, համաձայն չեմ: Ես ուշադիր հետեւել եմ միջազգային հանրությունում արձագանքներին՝ առհասարակ եւ՝ ղազախական իրավիճակին, եւ՝ ՀԱՊԿ-ի առաքելությունները: Որեւէ աշխարհաքաղաքական կեդրոնից, նկատի ունեմ՝ թէ՛ արեւմտեան, թէ՛ չեղտվեցական, չեմ տեսել որեւէ բացասական արձագանք ՀՀ-ի վերաբերյալ: Եվ առհասարակ չեմ նկատել նաեւ ակնյայտ քննադատություն հենց ՀԱՊԿ-ի դերի վերաբերեալ, քանի որ ղազախական իրադարձություններին, դատելով այն գործընթացներից, որոնք տեղի են ունենում Ղազախստանում, միջազգային հանրությունը որեւէ կերպ չի կարող գնահատական տալ որպէս ժողովրդավարական կամ չեղափոխական իրադարձություններ:

- Իշխանութեանն ուղղուած առաջնային քննադատություններից մեկն էլ այն է, թէ ինչու ՀՀ-ն օպերատիվ կատարեց իր պարտավորությունները, այն դեպքում, երբ նոյն ՀԱՊԿ-ը, երբ ատրպեյձանական

գործը խախտել էր ՀՀ տարածքային ամբողջականությունն ու ներխուժել մեր տարածք, կրաւորական կեցուածք ցուցաբերեց՝ այդպէս էլ չկատարելով իր կանոնադրական պարտավորությունները:

- Եկէք շատ յստակ հասկանանք մի բան, եւ դա միշտ մեր քննադատները եւ առհասարակ հանրությունը հաշուի չի առնում, որ ՀՀ-ն, որպէս ինքնուրույն եւ իբրեւ առանձին երկիր, որեւէ առաքելություն չի իրականացնում Ղազախստանում, եւ երկկողմանի պրոցեսներ տեղի չեն ունենում: Այդ պրոցեսը տեղի է ունենում ՀԱՊԿ-ի շրջանակներում, որի անդամներին մէկն է ՀՀ-ն: Եւ երկրորդ՝ եթէ մենք պէտք է մեր արտաքին յարաբերությունները պայմանաւորենք մեր ներքին քաղաքականության նկատառումներով, ապա ես համարում եմ, որ դա բաւականաչափ սխալ ուղի է, եւ մենք կարող ենք այդ առումով շատ հեռու գնալ: ՀՀ-ի մասնակցությունը ՀԱՊԿ առաքելությունները չափազանց սահմանափակ է, եւ կ'ասէի՝ ՀՀ-ն ունի թերեւս ամենափոքր մասնակցությունը: Մեր երկիրն այս պահին ՀԱՊԿ նախագահող երկիր է, եւ միայն այս դերում ՀՀ-ի դեկլարաւոր վարչապետը, յայտարարություն է արել ՀԱՊԿ-ի անունից եւ ոչ թէ Հայաստանի անունից: Ինչ վերաբերում է այն դիտարկմանը, թէ ՀԱՊԿ-ը գուտ ՀՀ-ին չի աջակցել, ապա առաջարկում եմ չսահմանափակուենք մեր ներքին հմուտ իմաստներով եւ չիչեք՝ երբ Ղրղզստանը մի քանի տարի առաջ յայտնի իրադարձությունների ժամանակ նոյնպէս դիմեց ՀԱՊԿ-ին, ՀԱՊԿ-ը այդ ժամանակ եւս չմասնակցեց, դրանից յետոյ եկէք չիչեք նաեւ Պեյլաուսի դեկլարաւոր դիմումը ՀԱՊԿ-ին՝ յայտնի իրադարձությունների ընթացքում: Այդ ժամանակ եւս ՀԱՊԿ-ը չմասնակցեց: Եւ առհասարակ սա առաջին անգամ է, որ, չնայած տարբեր ժամանակներում տարբեր անդամ երկրների դիմումներին, ՀԱՊԿ-ը միջամտում է: Սա իմ, որպէս պատգամաւորի, անձնական կարծիքով, պայմանաւորուած է նրանով, որ ակնյայտ էր տուեալ պետություն պետականությունները սպառնացող վտանգը, պետականությունների փլուզման շեմին կանգնած լինելը: Այդ պատճառով, իմ կարծիքով, ՀԱՊԿ-ը այս անգամ որոշում կայացրեց: Կրկնում եմ՝ ՀՀ-ի դերը այս հարցում կազմակերպություններին եւ նախագահող լինելու շրջանակում է, եւ այստեղ Հայաստան-Ղազախստան յարաբերությունների մասին խօսք առհասարակ եւ բա-

ցարձակապէս չի գնում:

- Տիկին Բեղլոնեան, իսկ զօրախումբ ուղարկելու որոշումից առաջ Աժ խմբակցությունների հետ քննարկում եղե՞լ է, կոնսենսուս կա՞ր ուղարկել-չուղարկելու հետ կապուած, թէ՞ որոշումը օպերատիվ արձագանքման համատեքստում կայացուած որոշում է:

- Առհասարակ մեր կուսակցությունում, ես կարող եմ խօսել միայն ՔՊ-ի անունից, պարբերաբար, յաճախ եւ անընդհատ տեղի են ունենում խորհրդակցություններ՝ այդ թւում նաեւ արտաքին յարաբերությունների բնագաւառին առնչուող: Ընդգծեմ, որ այդ խորհրդակցությունները երբեք կանգ չեն առնում:

- Նկատի ունեմ այս կոնկրետ դեպքով՝ Ղազախստան գործախումբ ուղարկելու:

- Բացառություն չէ այս դէպքը նոյնպէս: Մենք նոյնպէս խորհրդակցություններ եւ հանդիպումներ ենք անցկացնում, մեր տեսակետներն ու դիրքորոշումները մշտապէս բխում են ՀՀ պետական շահերից եւ ոչ թէ հմուտներից, վախերից եւ ինչ-որ նեղացուածությունից:

- Սուր էին քննադատությունները նաեւ Ան քարտուղար Ա. Գրիգորեանի այն յայտարարութեան վերաբերեալ, թէ՛ «մենք պատասխանատու չենք վերցրել, պատմութեան մէջ երեւի առաջին անգամ ՀԱՊԿ մեխանիզմները աշխատեցրել ենք, ցոյց ենք տուել, թէ ինչպէս պէտք է աշխատի: Յոյս ունեմք, որ եթէ ՀՀ-ն յետագայում նման իրավիճակում յայտնուի, կը ստանայ համապատասխան օգնություն»: Այսպիսով չի՞ ֆիքսուում, որ ՀԱՊԿ-ը անցած տարիներին փաստացի մեռած կառոյց է եղել, եւ միայն այժմ, փաստօրէն, այդ անկենդան կառոյցին կենդանութիւն հաղորդելու գործընթաց է տեղի ունենում դրան հրաժեշտ տալու փոխարէն:

- Ուզում եմ չիչեցնել, որ ՀԱՊԿ-ը ձեւաւորուել է համեմատաբար աւելի ուշ, քան այլ միջազգային կազմակերպությունները՝ ՆԱՏՕ, ՄԱԿ եւ այլն: ՀԱՊԿ-ը համեմատաբար նոր է: Եւ այստեղ պէտք է ֆիքսել ոչ թէ՛ «մեռած կառոյցի վերակենդանացումը», այլ կառոյցի կայացման մասին է պէտք խօսել: Ես համոզուած եմ, որ պարոն Գրիգորեանը հենց սա է նկատի ունեցել, քանի որ, նորից եմ ասում, ՀԱՊԿ-ի ձեւաւորման, կայացման, կառոյցի շրջակայքում փոխադարձ պարտաւորություններ, յարաբերությունների պրակտիկական դեռեւս գոյութիւն չունի: Այդ պրակտիկական այժմ կայանում է եւ զարգանում: Եւ ես յոյս եմ յայտնում, որ ՀԱՊԿ-ը կը լինի իսկապէս արդիւնաւէտ կառոյց:

- Որպէս ՀՀ-Ղազախստան բարեկամական խմբի անդամ այս ընթացքում կապ հաստատե՞լ էք տեղի հայ համայնքի հետ, ինչպէ՞ս են իրենց զգում մեր հայրենակիցները, որովհետեւ ասում են նաեւ, որ խաղաղապահներ ուղարկելու որոշումը կարող է բացասական ռեզոնանսներ առաջացնել ղազախ ժողովրդի մօտ, տրամադրել ընդդէմ հայ համայնքի:

- Ես, այո՛, այս ընթացքում պարբերաբար շփուում եմ՝ եւ՛ սոցցանցերի միջոցով, եւ՛ անհատական կապի միջոցներով, անընդհատ կապի մէջ եմ մեր հայրենակիցներից ոմանց, որոշ կազմակեր-

պութիւնների ներկայացուցիչների հետ: Պէտք է ասեմ, որ այսպիսի յայտարարությունները, թէ՛ կազմակերպությունները շրջանակներում այս կամ այն գործողությունը կարող է վրեժխնդրութեան կամ այլ հակահակական տրամադրություններ առաջացնել, վտանգաւոր են, եւ նմանատիպ «յուշող» յայտարարությունների փաստն ինքնին վտանգաւոր է: Մենք, որպէս հայ-ղազախական բարեկամական խմբի անդամ, քաջ տեղեակ լինելով Ղազախստանի ներքին կեանքին եւ իրավիճակին՝ պէտք է ասեմ, որ գործ չունենք քաղաքացիական որեւէ պատերազմի հետ, այլ խաղաղ քաղաքացիների, քաղաքակիրթ հանրութեան եւ ոչ օրինապահ զանգուածների ընդհարման հետ: Ես չեմ պատկերացնում, որ խաղաղ ու քաղաքակիրթ քաղաքացիները դէմ լինեն, որ մի քանի տասնեակ հայ մասնագետ այցելեն Ղազախստան՝ ռազմավարական ենթակառուցուածքներ, կրիտիկական, կենցաղային նշանակութեան օբիեկտների պաշտպանութեան նպատակով: Այսօրինակ առաքելությունը չեմ պատկերացնում, թէ ինչու պէտք է ժխտական տրամադրություններ առաջացնի: Դա կարող է ժխտական տրամադրություններ առաջացնել միայն յանցագործ տարրերի շրջանում, ովքեր վառում են շէնքեր, բռնութիւններ են իրականացնում փողոցներում, մարդկանց են սպանում, թալանում են խանութներ... Ես այս մարդկանց չեմ կարող կոչել Ղազախստանի հանրութեան ներկայացուցիչներ, եւ որեւէ մէկը չի կարող:

- Տարօրինակ է, որ ՀՀ-ից են հնչում նման «յուշարարական» յայտարարությունները:

- Ես ենթադրում եմ, թէ որ շրջանակների կողմից կարող են հնչել, եւ կարծում եմ, որ այդ շրջանակները ինչպէս ՀՀ-ի վերաբերեալ այլ՝ ապակառուցողական եւ վտանգաւոր յայտարարություններ են անում, ինչպէս, օրինակ, Ատրպեյձանին ուղղուած որոշ կոչերը, այնպէս էլ այս դէպքով են նոյնն անում: Կարծում եմ, որ ոչ թէ այդ մարդկանց է ինչ-որ բան փորձել արձագանքել, այլ մեր հանրությունն է պէտք բացատրել այսպիսի յայտարարությունների գինն ու վնասակար ազդեցությունը ՀՀ շահերի եւ աշխարհի տարբեր հատուածներում ապրող հայ ժողովրդի հանդէպ:

- Թուրքիան, ի դէմս մասնաւորապէս նախկին ԱԳ նախարար Դավութօղլուի, անհանգստացած է Ղազախստանի՝ ՀԱՊԿ-ին դիմելու խնդրով: Ըստ Ձեզ՝ այս անհանգստութիւնն ի՞նչ ազդեցութիւն կարող է ունենալ հայ-թուրքական գործընթացի վրայ, յատկապէս, որ մի քանի օրից սպասուում է հայ եւ թուրք բանազնացների հանդիպումը:

- Գաղտնիք չէ, որ Ղազախստանը գտնուում է թուրքիայի հետաքրքրութիւնների շրջանակում՝ որպէս թուրքալեզու երկիր, եւ Դավութօղլուի անհանգստութիւնը ոչ թէ ՀՀ-ի մասնակցութեան վերաբերեալ է, եկէք դա նորից ֆիքսենք, այլ առհասարակ իրավիճակի եւ ՀԱՊԿ-ի առաքելութեան վերաբերեալ, ինչը շատ յատկանշական է: Ակնյայտ է, որ ՀԱՊԿ-ի՝ որպէս կառոյց, ազդեցութիւնը Ղա-

PM Pashinyan Chairing CSTO Session: “Not Long Ago, We Ourselves Encountered Foreign Terrorists in Our Region.”

YEREVAN — An extraordinary session of the CSTO Collective Security Council chaired by the Chairman of the CSTO Collective Security Council, Prime Minister of the Republic of Armenia Nikol Pashinyan took place on Monday, the agenda of which included the issue “On the situation in the Republic of Kazakhstan and measures to resolve it.”

PM Pashinyan expressed hope that troops sent by Russia, Armenia and other members of the Collective Security Treaty Organization (CSTO) will help Kazakhstan end domestic unrest as he chaired the virtual summit.

“We hope that the efforts within the framework of the CSTO aimed at assisting friendly Kazakhstan will help restore the country’s normal life in the shortest possible time,” Pashinyan told the emergency video conference.

“The purposefulness of our actions towards the earliest possible stabilization of the situation and the return

of the country to normal life is obvious,” he said. “This is a critical moment for ensuring basic living conditions for citizens and the security of strategically important facilities.”

“We continue to face new types of threats. The situation in the Republic of Kazakhstan is of particular concern to us in terms of receiving information on the involvement of international terrorist organizations. Not long ago, we ourselves encountered foreign terrorists in our region.” Pashinyan said referring to the participation of terrorist group on the Azerbaijani side during 44-day Artsakh war in 2020.

Cities throughout Kazakhstan have been struck by protests that initially erupted in the western region of Mangystau on January 2 over the doubling in the price of subsidized liquefied petroleum gas (LPG). Kazakh President Qasym-Zhomart Toqaev asked the CSTO for urgent interven-

Continued on page 2

Two Armenian Soldiers Killed Two Others Wounded on the Border with Azerbaijan

YEREVAN — Two Armenian soldiers were killed in heavy fighting that broke out on Armenia’s border with Azerbaijan on Tuesday.

The Armenian Defense Ministry said Azerbaijani forces opened fire late in the afternoon at its positions in Armenia’s Gegharkunik province bordering the Kelbajar district west of Nagorno-Karabakh. The positions were shelled and attacked with combat drones later in the day, the ministry said in a statement.

“The Armenian side took proportionate actions,” it said. “The exchange of gunfire was continuing as of 6 p.m. [local time.]”

Two Armenian soldiers, Artur Mkhitarian and Rudik Gharibian, were killed and two others wounded in the fighting, the ministry said in another statement released later in the evening.

It said the situation on the Armenian-Azerbaijani border is now “relatively stable.”

Azerbaijan’s Defense Ministry reported, meanwhile, that Armenian troops shot and killed an Azerbaijani soldier at a Kelbajar section of the border.

A local official in Gegharkunik reported an exchange of gunfire in the same border area on Saturday. The Armenian military did not officially confirm that information.

Tensions in the area have run high since Azerbaijani forces advanced a few kilometers into Armenian territory last May. Yerevan has repeatedly demanded their withdrawal. Baku maintains that its troops took up positions on the Azerbaijani side of the frontier.

Continued on page 3

Western USA Armenian Parties Issue New Year Statement

On the evening of December 17, 2021, at the SDHP Glendale office, representatives of the SDHP, ARF, and ADL Western United States held a two-hour meeting to discuss issues of concern to the community and nation. The meeting was attended by Vazken Khodanian (Chairman), Mihran Khachadourian, and Vartan Keuroghlian from the SDHP. Participating from the ARF were Daron Der Khachadourian (Chairman), Zareh Adjemian, and Karekin Khanjian. Participating from the ADL were Dr. Raffi Balian (Chairman), Garo Kupelian, and Kevork Krikorian.

Special emphasis was placed on the imperative to pursue the cause of our nation with an unwavering will. The need to further intensify the search and implementation of solutions to the Armenian identity of the 3rd and 4th generations after the Genocide was also discussed in this context. It was decided to have a joint effort via community structures (AGC, UACLA) in organizing the April 2022 commemorations.

The issues of promoting the community’s national identity and involving the youth were also on the agenda. It was also planned to advance other community interests through regular joint trilateral meetings of the three parties.

On this occasion, we extend our best wishes to our compatriots in the Western United States for the New Year and Christmas. Wishes for health, success and determination for the realization of our national aspirations.

January 9, 2022

SDHP Western Region Executive Board

ARF Western USA Central Committee

ADL Western United States Regional Board

Sevan Nishanyan: For the First Time, I Felt That a State Was Standing Behind Me He Must Leave Greece Within 15 Days

ATHENS — A Greek court has ordered the release of Istanbul-Armenian writer Sevan Nishanyan on the condition that he will leave the country within two weeks, the Armenian Embassy in Athens said Friday.

Nishanyan, who escaped from a Turkish prison in 2017 and took refuge in Greece, faced extradition to Turkey after Greek local authorities refused to extend Nishanyan’s residency permit on December 29.

Nishanyan was later arrested on the grounds that his residence permit had expired and that he was in Greece illegally.

The Armenian Embassy said in a statement on Facebook that an administrative court had “announced a decision according to which Sevan Nishanyan will be released today.”

“According to the decision, he is obliged to leave Greece voluntarily within 15 days. As Sevan Nishanyan is an Armenian citizen, he can leave for Armenia if he wishes,” it added.

In a Facebook post today, Nishanyan wrote, “I have been released from custody after eight days in jail. Great thanks to everyone who sent their love and encouragement during

these difficult days.”

Nishanyan thanked the Embassy of Armenia in Greece and Ambassador Tigran Mkrtychyan for their efforts to ensure his release

“The Embassy of Armenia and especially the ambassador Mr. Tigran Mgrdichian made an incredible effort to save me, he tried day and night, he did not leave (My wife) Ira alone for a moment. For the first time in my life, I felt that a state stood behind me

Continued on page 3

Armenia and United States Celebrate 30th Anniversary of Diplomatic Relations

YEREVAN (Armrdaio) -- 30 years ago, on January 7, 1992 Armenia and the United States formally established diplomatic relations, following President George Bush's recognition of the Republic of Armenia two weeks earlier, in a historic address to the nation on December 25, 1991.

In his speech, President Bush talked about the collapse of the Soviet Union, the establishment of the Commonwealth of Independent States, and recognized the independence of a number of former Soviet Republics, including Armenia.

US-Armenian relations go back much further. During the brief period of Armenia's independence in 1918-1920, the United States recognized the independence of the Armenian Republic on April 23, 1920, when Secretary of State Bainbridge Colby delivered a note to the Representative of the Armenian Republic (Pasdermadjian) in

Washington, informing him of President Woodrow Wilson's decision.

The note specified that this recognition "in no way predetermines the territorial frontiers, which...are matters for later delimitation."

The territory expected to compose the independent Armenian Republic previously had been under the sovereignty of the Ottoman and Russian Empires. At the request of the Paris Peace Conference's Supreme Council of the Allied Powers, President Wilson arbitrated the boundary to be set between Armenia and Turkey, and submitted his determinations to the Supreme Council on November 22, 1920.

By the end of 1920 the Armenian Republic had ceased to exist as an independent state and the Armenian Soviet Republic was established, which subsequently joined the Soviet Union.

Vagharshak Harutyunyan Appointed Armenia's Ambassador to Russia

YEREVAN — Armenian President Armen Sarkissian signed a decree on Wednesday recalling Vardan Toganyan from the post of Ambassador Extraordinary and Plenipotentiary to Russia.

By another decree, he appointed Vagharshak Harutyunyan to the post.

Vagharshak Harutyunyan was relieved of his post of acting defense minister on July 20, 2021. He had served as defense minister since November 20, 2020. Vagharshak Harutyunyan was appointed chief advisor to the prime minister on August 18, 2020. He had served as Armenia's defense minister in 1999-2000.

In August 2019, the Armenian president revoked the 2002 decree of the second president Robert Kocharyan on stripping Harutyunyan of his mili-

tary rank of Lieutenant General.

Vardan Toganyan was appointed as Armenia's ambassador to the Russian Federation in March 2017, succeeding Oleg Yesayan.

PM Pashinyan Chairing CSTO Session

Continued from page 1

tion on January 5 as mobs stormed government buildings and looted businesses in his country's largest city, Almaty.

The military bloc responded by sending more than 2,000 mostly Russian peacekeeping troops. They are understood to have been deployed in and around Almaty.

Speaking at the CSTO summit,

Toqaev said calm has returned to Kazakhstan after days of violence described by him as "terrorist aggression" and "attempted a coup d'etat."

Putin likewise claimed that "terrorists" are using social media networks to bring people out into the streets of Kazakhstan as a cover for their attacks. CSTO troops will stymie any attempts by external forces to topple governments within the alliance, he said.

Armenia Sends 100 Peacekeepers to Kazakhstan

YEREVAN -- Armenia's Defense Ministry said on Friday that it has sent 100 soldiers to Kazakhstan as part of a Russian-led "peacekeeping" operation designed to help the Central Asian country's government quell angry protests sparked by a sharp rise in fuel prices.

"During the mission, the peacekeeping unit of the Armenian Armed Forces will solely perform the functions of protecting strategically important buildings and infrastructure," it said in a statement.

The ministry released photographs of Armenian troops boarding a military transport plane bound for Kazakhstan. It did not say whether they will be deployed in Almaty, the country's largest city and the epicenter of unprecedented unrest that began five days ago.

The troops are part of a 2,500-strong military contingent deployed by Russia and four other former Soviet republics making up the Russian-led Collective Security Treaty Organization (CSTO).

Kazakh President Qasym-

Zhomart Toqaev asked the military alliance for urgent intervention on Wednesday as mobs stormed government buildings, setting some of them on fire, and looted businesses.

Prime Minister Nikol Pashinyan of Armenia, the current holder of the CSTO's rotating presidency, announced hours later that the bloc will send troops to help "stabilize and normalize the situation" in Kazakhstan.

Pashinyan spoke with Russian President Vladimir Putin by phone on Friday. His office said they discussed the situation in Kazakhstan and "joint steps taken within the framework of the CSTO."

Toqaev declared, meanwhile, that order has been "basically" restored in the country. But he said Kazakh security forces will continue "counterterrorist" operations.

The Armenian Foreign Ministry spokesman, Vahan Hunanian, said on Friday that Yerevan has no plans yet to evacuate Armenian citizens from Kazakhstan. None of them has been injured in the continuing unrest, he said.

Poet Razmik Davoyan Dies Aged 81

YEREVAN -- Armenian poet Razmik Davoyan died in Yerevan on Tuesday at the age of 81.

Razmik Davoyan, was born in 1940 in Mets Parni, Spitak, Armenia. At the age of nine he moved to Leninakan with his family where he graduated from high school and from the local Medical College in 1958. In 1959 he moved to Yerevan to study Philology and History at the State Pedagogic University and graduated in 1964. During his student years he worked as proof reader for the "Literary Weekly" and as a member of the founding editorial board of "Science and Technology" monthly, editing the Life Sciences and Medical section. From 1965 to 1970 he was editor of the poetry and prose section of the "Literary Weekly."

From 1970 to 1975 he worked as senior adviser at the Committee for Cultural Relations with the Diaspora. From 1975 to 1990 he worked as Secretary of the Central Committee for Armenia's State Prizes. In 1989 he was appointed Deputy Chairman of the Parliamentary Commission for the Earthquake Struck Disaster Area. In 1994 he became the first elected president of the Writers' Union of Armenia. From 1999 to 2003 he served as Ad-

viser (on cultural and educational issues) to the President of the Republic of Armenia.

His first poem was published in 1957 in the Leninakan Daily "Worker." He has since published well over thirty volumes in Armenian, Russian, Czech and English. His works were widely translated all over the Soviet Union and published in countless Literary Magazines and Journals. Selections of poems have also been translated and published in literary periodicals in Italy, France, Syria, former Yugoslavia, Iran, China and USA.

First Omicron Cases Detected in Armenia Armenian Government to Introduce Mandatory Coronavirus Health Pass

YEREVAN—Health authorities in Armenia reported over the weekend the first two cases of the highly contagious Omicron variant of the coronavirus.

The Ministry of Health said two persons tested positive for the variant after arriving in the country from abroad.

“The patients’ condition is satisfactory,” the ministry said in a statement. “They were not hospitalized. They both are receiving treatment at home.”

The Omicron cases were detected after two months of a steady decline in coronavirus cases and deaths in Armenia.

Armenian health authorities have reported between 100 and 150 cases a day for the last two weeks, sharply down from over 2,000 daily cases recorded in late October.

Only two Armenians died from COVID-19 on Tuesday, according to the Ministry of Health. A record 62 deaths caused by the disease were registered on November 2.

This downward trend has contrasted sharply with Omicron-driven spikes in COVID-19 infections in Europe and the United States.

Announcing Omicron’s officially

confirmed entry into Armenia, the Ministry of Health again called on unvaccinated citizens to get inoculated against the coronavirus.

Ministry data shows that only about 740,500 people making up roughly a quarter of the country’s population were fully vaccinated as of Sunday. More than 212,000 others received only the first dose of a vaccine.

The vaccination process accelerated after the government began requiring on October 1 virtually all workers to get inoculated or take frequent coronavirus tests at their own expense.

On Monday, Health Minister Anahit Avanesyan officially announced the introduction from January 23 of a mandatory coronavirus health pass for entry to cultural and leisure venues.

The decision means that only those people who have been vaccinated against COVID-19 or have had a recent negative test will be allowed to visit bars, restaurants and other public venues. The requirement does not apply to minors, pregnant women, people who have a contraindication to vaccination as well as those who tested positive for the coronavirus up to 90 days ago.

Turkey Angered by Display of a Historical Map of Armenia in a Netflix Documentary

In a multi-part film about the events of World War II, Armenia was shown in its historical borders, including the territory of modern Turkey, Ermenihaber reports.

The first to draw attention to this fact was the Turkish Maritime and Global Strategy Center (Türk DEGS), which considered this fact an assault on the territorial integrity and sover-

eignty of Turkey.

The issue was also touched by the pro-government newspaper “Yeni Akit”, which refers to the opinion of many unhappy Turkish citizens, demanding that the Supreme Council of the Turkish Radio and Television Corporation (RTÜK) to take action and impose the most severe sanctions on Netflix.

Armenia Extradites Wanted U.S. Citizen

Pursuant to ongoing collaboration and strong partnerships, the United States and Armenian Law Enforcement Authorities and Prosecutors successfully extradited a wanted U.S. Citizen from Yerevan, Armenia to the U.S. on January 10, 2022.

Following the issuance of an Interpol Red Notice, a U.S. citizen was arrested in August 2021, by Armenian Police in Yerevan, Armenia. This operation was a result of the investigative efforts by the Department of State’s Diplomatic Security Service (DSS). The subject is wanted by the Federal Bureau of Investigation (FBI) for charges pertaining to child abuse in the United States.

The extradition of this fugitive was made possible thanks to the tireless efforts of the Prosecutor General’s Office of the Republic of Armenia in cooperation with the U.S. Department

of Justice Office of International Affairs, the U.S. Marshals Service International Investigations Branch, the FBI Legal Attaché in Tbilisi, and the U.S. Embassy in Yerevan.

“International cooperation is crucial to combat transnational crime,” said U.S. Ambassador to Armenia Lynne M. Tracy. “We appreciate our longstanding partnership with the Armenian Prosecutor General’s Office and Armenian law enforcement institutions that allowed us to apprehend and extradite the individual. This is the fifth time that we worked with our Armenian partners to return a fugitive to the United States to face charges.”

The fugitive subject will face charges in a U.S. court. The accused is presumed innocent until proven guilty beyond a reasonable doubt in a U.S. court of law.

Sevan Nishanyan: For the First Time, I Felt

Continued from page 1

unconditionally and without hesitation. It’s a very different feeling. It was fine, I didn’t know.” Nishanyan said in his post.

Nishanyan was chastised by Turkish authorities in 2012 after he blogged that he had the right to criticize the Prophet Mohammed.

Nishanyan incensed many in Turkey in 1994 when he authored the book *The Wrong Republic* (Yanlis Cumhuriyet), a critique of the founding myths of the Republic of Turkey.

Talking about the latest situation about him, Nishanyan said. “There has been a very bad development in Samos and all Aegean Islands in recent years. An incredible xenophobia and racism, which is very contrary to Greek tradition and Greek culture, has taken over the world like a storm. First of all, the

police force is among the instigators of this business. It seems that as a result of a chain of paranoia and gossip, they entered a mood like ‘This man is Turkish, he came from Turkey, let him go back’”.

“The absurd decision for me to be deported remains valid. The claim that ‘I pose a threat to national security’, which is still the basis of that decision, which is a sign that we live in an unreal world, continues, and our legal struggle continues. “I have been instructed to leave the country voluntarily and through the border gate I want in the next 14 days. If we can get a result in this process, I will not go, but otherwise I will have the opportunity to rest my back in other countries for a while,” he said.

“I am no longer a refugee, I am not seeking asylum because the Armenian state gave me citizenship and a passport.” Nishanyan declared.

Two Armenian Soldiers Killed

Continued from page 1

The Armenian Foreign Ministry said the latest ceasefire violations there are “yet another manifestation of

Azerbaijan’s continuing infringements of Armenia’s territorial integrity that began on May 12, 2021.”

The situation on the border was on the agenda of Foreign Minister

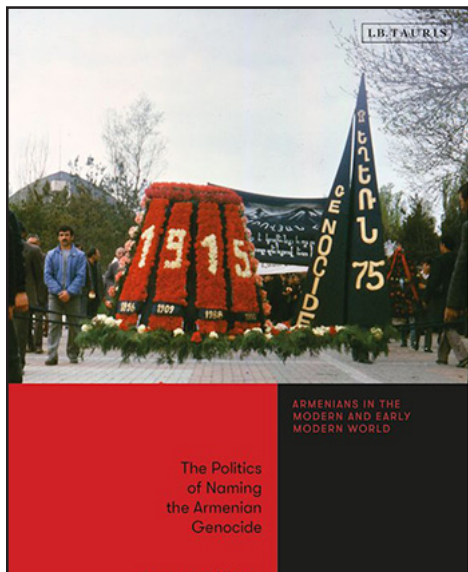
Ararat Mirzoyan’s phone call on Tuesday with Karen Donfried, the U.S. assistant secretary of state for European and Eurasian affairs.

The Foreign Ministry said Mirzoyan briefed Donfried on “recent days’ ceasefire violations by the Azerbaijani armed forces” and stressed the need for “steps to de-escalate the situation.”

Mirzoyan and Donfried touched upon the process of dialogue between Armenia and Turkey and discussed the situation in Kazakhstan during the telephone conversation. Minister Mirzoyan presented the position of the Armenian side on the issue.

The parties touched upon other issues of regional and international security.

“What’s in a Name?: Language, the Politics of the Armenian Genocide, and Medz Yeghern” by Dr. Vartan Matiossian

FRESNO — Dr. Vartan Matiossian, Executive Director of the Eastern Prelacy of the Armenian Church, will speak on “What’s in a Name: Language, the Politics of the Armenian Genocide, and Medz Yeghern” at 7:00PM (Pacific time)/ 10:00PM (Eastern time) on Friday, January 28, 2022. The presentation is part of the Spring 2022 Lecture Series of the Armenian Studies Program and is supported by the Leon S. Peters Foundation.

Dr. Matiossian’s new book *The Politics of Naming the Armenian Genocide: Language, History, and “Medz Yeghern”* explores the genealogy of the concept of Medz Yeghern (“Great Crime”), the Armenian term widely used for the genocide of the Armenians in the Ottoman Empire. The subject has been both omitted and misinterpreted in historiography.

The presentation will make reference to the etymology and the history of the word yeghern, its use parallel to “genocide” after 1945, and its political and historical implications, drawing from a vast array of instances of its use and misuse by politicians, journalists and others, particularly Pope John Paul II, the 2008 apology campaign by a group of Turkish intellectuals, and the last four presidents of the United States.

Dr. Vartan Matiossian, a historian and literary scholar, has been Executive Director of the Eastern Prelacy of the Armenian Church (New York) since 2019. He obtained his Ph.D. in History from the Institute of History of the National Academy of Sciences of Armenia in 2006. He lives in New Jersey.

He has published extensively in Armenian, Spanish, and English, including the translation of almost two dozen books and the editing of twenty-five volumes, as well as five books of his authorship in Armenian, one in Spanish, and two in English: *Armenian Language Matters* (New York, 2019) and *The Politics of Naming the Armenian Genocide: Language, History, and “Medz Yeghern”* (London, 2021). His next book in English, co-authored with Artsvi Bakhchinyan, is forthcoming from the Press at California State University, Fresno: *An Armenian Woman of the World: The Life and Work of Armen Ohanian, the “Dancer of Shamakha.”*

Zoom Registration Link: <https://bit.ly/armenianstudiesmatiossian>

For information about upcoming Armenian Studies Program presentations, please follow us on our Facebook page, @ArmenianStudiesFresnoState or at the Program website, <https://fresnostate.edu/armenianstudies>.

A Message of Appreciation

On the occasion of the Karasunk/40th Day Requiem for Dr. Vartiter Kotcholosian Hovannisian, her family expresses its deepfelt gratitude for the outpouring of personal testimonies, cards and flowers, and generous contributions of \$70,000 to Orran (www.orrان.org), Armenian Educational Foundation (www.aefweb.org), and Armenian Center for National & International Studies (www.acnis.am).

We extend our appreciation also to H.E. President Armen Sarkissian, H.E. Archbishop Moushegh Mardirossian, H.E. Archbishop Hovnan Derderian, Consul General Armen Baibourtian, Fr. Vicken Vassilian (St. Garabed Church, Hollywood), and Very Rev. Ashod Khachadourian (Holy Trinity Church, Fresno) for their kind words of consolation.

May Vartiter’s memory be blessed and her all-embracing humanity and compassionate service act as a guiding beacon for us all.

The Richard Hovannisian and Nazik Messerlian Families

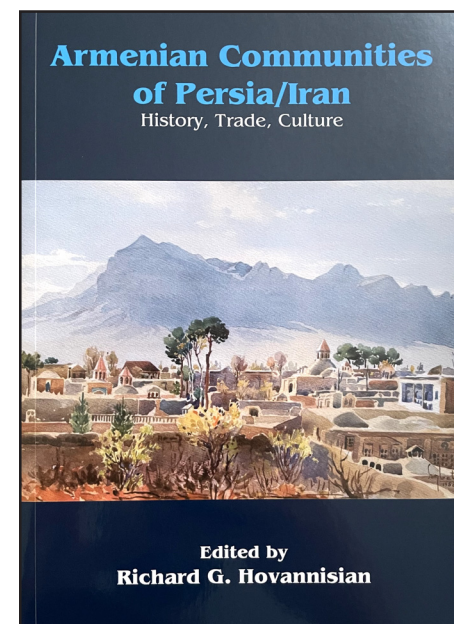

Armenian Communities Of Persia/Iran Released

LOS ANGELES - Mazda Publishers has announced the release of *Armenian Communities of Persia/Iran: History, Trade, Culture* (670 pages, retail \$45.00 plus applicable taxes). This is the fifteenth and final volume in the series “Historic Armenian Cities and Provinces,” edited by Professor Richard G. Hovannisian of the University of California and Chapman University.

The volume, covering the Armenian presence in Iran from antiquity to the contemporary times, includes Armenian-Iranian relations from the pre-Christian era to the Middle Ages, the Maku and Tabriz districts, with the monasteries of St. Thaddeus, St. Stepanos, and Tsortsor, the importance of Persian Azarbayjan/Atrpatakan in the Armenian and Iranian revolutionary movements, and the displacements and massacres of the Christian inhabitants of the Urmia, Salmast, and Khoy districts during the Turkish offensives in World War I, as well as the leadership in relief efforts of Archbishop Nerses Melik-Tangian of Atrpatakan (Tabriz).

Another section assesses the impressive place of the all-Armenian municipality of New Julfa in Iranian-Armenian history, with its painters and artisans, unique churches, and monastic complex (the Vank), its merchants who were prominent in the international commercial networks from East Asia to Russia and Western Europe, and its distinguished Armenian theater. The volume concludes with a pictorial essay featuring the paintings of New Julfa and outlying districts by

the noted Julfan artist Sumbat. Other chapters assess the interactions between the current Armenian leadership in Tehran with the Iranian authorities, and the socio-economic integration of Armenian Iranians in Southern California. The volume is enhanced by numerous color illustrations.

This fifteenth volume is the only one in the series that concentrates on Armenian communities outside the Ottoman Empire and is dedicated to Dr. Vartiter K. Hovannisian, a constant companion and professional collaborator since the very beginning of the series and long before.

Copies may be ordered from Mazda Publishers, Abril and Sardarabad bookstores in Glendale, NAASR bookstore in Belmont MA, or (at an introductory promotional price of \$32 in the U.S.) from Daron Kevorkian at daronkev7@gmail.com.

AAF Delivered \$33 Million of Medicines to Armenia and Artsakh in 2021

GLENDAL — The Armenia Artsakh Fund (AAF) delivered \$33 million of humanitarian assistance to Armenia and Artsakh during the 12 months of 2021. The shipments included much needed medicines and medical supplies for treatment of COVID-19 patients, as well as medicines and medical supplies for oncology, cardio vascular and gastrointestinal patients in addition to hygiene products and reading glasses.

In the last three months of 2021 alone, the AAF shipped \$11.5 million of medicines and medical supplies to Armenia and Artsakh. Of this amount, the AAF collected medicines and medical supplies donated by Direct Relief (\$8.4 million) and AmeriCares (\$2.8 million). The other organization which contributed valuable goods during this period was Project Agape (\$271,000).

The medicines, medical supplies and hygiene products donated during this period were sent to AGBU Claudia Nazarian Medical Center for Syrian Armenian Refugees in Yerevan, Arabkir United Children’s Foundation, Armenian Missionary Association of America, Fund for Armenian Relief, Kanaker Zeytoun Medical Center, Metsn Nerses Charitable Organization, Muratsan Children’s Endocrinology Center, National Hematology Center and the health ministries of Armenia

and Artsakh.

In the past 33 years, including the shipments under its predecessor, the United Armenian Fund, the AAF delivered to Armenia and Artsakh a grand total of \$947 million worth of relief supplies on board 158 airlifts and 2,518 sea containers.

“The Armenia Artsakh Fund is regularly offered free of charge millions of dollars of life-saving medicines and medical supplies. All we have to do is pay for the shipping expenses. We welcome your generous donations to be able to continue delivering this valuable assistance to all medical centers in Armenia and Artsakh,” stated Harut Sassounian, the President of AAF.

For more information, call the AAF office: (818) 241-8900; Email: sassoun@pacbell.net.

Կաթից Այրուողը Մածուցը Փչելով Պիտի Ուտի

ՅԵՆՐԻԿ ԱՆԱՍԵԱՆ

Մէկ տարի էլ անցաւ երկրագունդ մոլորակի պտոյտից, որը հայ ժողովրդի պատմութեան մէջ կը նշուի որպէս վերջին 30 տարուայ ամենամատ տարի: Թէ ինչպիսին կը լինի 2022 թուականը մեր երկրի, մեր Հայրենիքի համար՝ կախում ունի մեր Հայաստանի իշխանութիւնների վարած քաղաքականութիւնից եւ ընդդիմադիր դաշտի՝ տիրող վարչակարգի հետ ունեցած փոխարարներու թիւններից:

Ասեմ միանգամից՝ աներկբայ միմեանց նկատմամբ շարունակուող, ձնագնդի նման օրէօր գլորուող թշնամանքը, անհանդուրժողականութիւնն ու արգահատանքը իշխանական ուժի եւ ընդդիմութեան միջեւ, լուսաւոր ապագայի հեռանկարը տանում են չ'երեւացող հորիզոնից այն կողմ:

Չեմ ուզում խօսել մեզ համար ստորացուցիչ, հայ ազգի արժանապատուութիւնը գետնին հաւասարեցնող պատերազմի մասին: Շատ է խօսուել այդ թեմայի շուրջ: Միայն թէ ինչ ապշեցնում է Արցախի նախագահ Արայիկ Յարութիւնեանի յոխորտանքը Հայաստանի իշխանութիւնների նկատմամբ: Առանց Հայաստանի հագիւ մի մարզադաշտ լցնող քո բնակչութեամբ կարող ես որպէս երկիր երեւալ աշխարհի քարտեզի վրայ պարոն նախագահ:

Էդ ո՞ւմ վրայ ես յոյզ դրել, Ազգերիների՞, թէ՛ Ռուսների: Դու, դարաբաղդի լինելով, չզիտե՞ս, որ Արցախը, Ղարաբաղը եղել են Հայաստան դեռ հազարամեակներ առաջ: Գիրք կարդացէք պարոն նախագահ: Բաւարար չափի գրականութիւն կայ այդ փաստը վկայող: Ստալինի մէկ գրչի հարուածով Ղարաբաղը Ադրբեջանին բռնակցելու փաստը աշխարհը գիտի: Քիչ անց ես կը մանրամասնեմ, թէ ինչպիսին է եղել Ղարաբաղը Սովետի օրոք:

Մինչ այդ՝ ամէնակարեւորը: Երբէք ու երբէք չի կարելի բարիդրացիական յարաբերութիւններ ստեղծել թուրքերի եւ ազերիների հետ՝ քանի դեռ չեն լուծուել մեր ժողովրդի համար կենսական նշանակութիւն ունեցող երեք կարեւորագոյն հարցեր:

Դրանք են. Հայաստանի տարածքից ատրպէյճանական զինուած ուժերի շուտափոյթ վտարումը մեր սահմաններից, Սահմանագծման, Սահմանագծման իրականացումը հնարաւորինս արագ, եւ բացառումը՝ Միւնիքի կամ Մեդրու միջանցք ստեղծելու հնարաւորութիւնը:

Պարապ խօսք է, երբ ասուում է թէ հայթրքական յարաբերութիւնները ընթանալու են առանց նախապայմանների:

Սուտը, կեղծիքը, իրականութիւնը շուռ տալու անգերազնցելի վարպետներ են այս երկու բորենիները: Թուրքն ու ազերին օրէնքմորենք, թուղթմուղթ, պայմանաւորութեամբ չզփոխեն, չեն ճանաչում: Նրանց մօտ բացակայում է քաղաքակրթութիւնը:

Իրենց մօտ շատ յաջող է ստացուում ուժի դիրքերից գործելը: Հենց այդ ուժն է, որ մենք դժբախտաբար ունենք:

Օրերս Ալիեւը աշխարհի առջեւ բարձրաձայնում էր ասելով, թէ «մեր եւ հայերի միջեւ երկխօս-

ութիւնը կը կայանայ, եթէ հայերը ձեռքբերեն ապաքաղաքական դրսեւորումները», լաւ է չէ՞, հասեղ են ասել «Մէլը ճուշտուն, սելուորն է ճուշտ»:

Երբէք մի խաբուէք թուրքերեւ ազերիի սուտ ու դատարկ խոստումներին: Երկրորդ օրն իսկ նրանք կը դրժեն ամէն մի պայմանաւորութեամբ: Հաշտեցման ու բարիդրացիական այսպէս կոչուած խոստումները՝ մի նոր բարոյական սպանդի, մի նոր եղեռնի նախադուռ են խաղաղ պայմաններում:

Առջեւում, չորս ամիս յետոյ, Ապրիլի 24ն է: Սպասենք, տեսնենք թէ ինչ չափով է «յարգելու» էրտողանը իր խոստումը եւ թէ ինչպէս է նախելու ամբողջ Սփիւռքով մէկ իրականացուող մեր պահանջատիրական ցոյցերին: Բնաւ շտապել պէտք է: Խաբուել ենք միշտ: Գոնէ այս անգամ զգոն լինենք: Յիշէք թէ ինչ է ասում ժողովուրդը. «Կաթից այրուողը, մածունն էլ է փչելով ուտում»:

Վաղը միւս օր թուրքերն ու ազերիները բարեկամութեան քողի տակ կը լցուեն Հայաստան ու ճագարի նման բազմախալուց ու քաղաքացիութիւն ստանալուց յետո էլ կը մտնեն Ազգային ժողով: Ուստի, եթէ գան նման «լաւ» օրեր, անհրաժեշտ է օրէնք մշակել, որը կ'արգելի որեւէ օտար քաղաքացու Հայաստանի քաղաքացիութիւն շնորհել, նոյնիսկ Հայաստանում ծնուած օտարներին չի կարելի քաղաքացիութիւն շնորհել: Թող գան, գնան, առեւտուր անեն եւ ապրեն միայն վարձակալական հիմունքներով: Բիզնէսի պարագային էլ կառավարութեան հետ պայմանագիր կնքեն 4951 տոկոս յարաբերութեամբ:

Այժմ փաստերով, թէ ինչպիսին է եղել Ղարաբաղը Խորհրդային իշխանութեան օրոք:

1975 թուականին,, Հայաստանի Ռազիոյի ժողգործիքների համոյթի փոքր կազմը երեք մենակատարների հետ միասին, իմ ղեկավարութեամբ, երկու համերգի համար մեկնեց Ադրբեջան: Առաջին համերգը կայանալու էր Շուշուում, երկրորդը՝ Բաքուում: Կէսգիշեր էր, երբ 12 ժամ հոգնած ու տառապալից վիճակով հասանք 19րդ դարի երկրորդ կէսի եւ 20րդ դարի առաջին տասնամեակին լաւագոյնս ճանաչուած, Հայ Մշակոյթի կենտրոն համարուող, փոքր Փարիզ անունով յայտնի Շուշի:

1920 թուականին Ադրբեջանի կողմից իրականացած 300 հազար հայերի կոտորածի ու քաղաքի լիակատար աւերումի արդիւնքում այն արդէն ամբողջովին խաւարի մէջ կորած գիւղական չիշեցնող անմարդաբնակ տարածքի էր նման: «Կուլտուրայի տուն» կոչուածն էլ՝ կառուցման օրից չ'վերանորոգուած անհրապոյր մի կառույց էր: Սրահում էլ՝ 3040 կոտորածի փած աթոռների մի բլուր:

Այստեղ ե՞նք համերգ տալու բարեկամ, հարցնում եմ միակ տղամարդուն:

Մի անհանգստանաք տղերք ջան, առաւօտեան կը շարենք աթոռները:

Էս ո՞ւր են մեզ դիմաւորողները, շրջանի ղեկավարներից մէկն ու մէկը, ի վերջոյ էս քոռ ու փուջ էղած կուլտուրայի տան վարիչը, գայրացած հարցրի:

Մի քանի վայրկեան լուռ մնալուց յետոյ.

Խեղճը հրեա ունի՞, որ էրեւայ, կենտրոնից փողը չեն դրկէ, որ ձեզ մարդավարի, հայավարի ընդունենք ճամբու դնենք: Էսպէս է մեր վիճակը: Ես էս շէնքի պահակն եմ: Թէ խի են ձեզ ըստեղ դրկէ՝ չեմ հասկնայ: Վաղը հագիւ թէ կարենանք մի 2030 մարդ բերել համերգի: Հիմա ես ձեզ տաք չայ կը տամ, յետոյ կը տանեմ հիւրանոց, էս շէնքի քովն է: Ընտեղ էլ մարդ չկայ, համայ բալնիքը քովն է:

Ռուսական խոշոր ինքնաեւր պարունակութիւնը մի կերպ բաւարարեց մեր խմբի անդամներին թէյ մատակարարելու համար:

Էս ուտելու բանման չկա՞յ, համարձակուեց հարցնել դուզուկահարներից մէկը:

Ձէ տղերք ջան, ներող կ'եղնիք, համա առաւօտ վայ թէ հայ էլ էղնի, դուք պտի ձեր գլխի ճարտեսանիք: Կ' երթաք բազար, ընտեղ վայ թէ մի բան կ' եղնի, կամ էլ՝ պտի ընկնիք գիւղի տները ու ձեր փողով կարենաք ուտելու բան ճարել: Համա դուքը որ ըսեմ, գիւղացիք էլ աղքատ են, բանգործ չունին, ջահել մահել չի մնացէ. Սաղ փախել են Բաքու, Ռուսաստան, կամ էլ՝ Հայաստան:

Չ'երկարացնեմ: Առաւօտեան թէյին աւելացաւ հացանման մի թխուածք: Ինչպէս ասել էր պահակ ենք, գնացինք շուկայ, ուր միայն ու միայն չորս պառաւ կանայք էին «առեւտուր» անում՝ առանց որեւէ յաճախորդի: Ծախածներն էլ՝ միայն 34 տեսակ կանաչի, ուրիշ ոչինչ: Ի վերջոյ խումբի մեր բաժանուելով քաղաքգիւղի տները շրջելով, ամէն մարդ մի կերպ կարողացաւ սովամահ չլինել:

Համերգն անցկացրինք օրը ցերեկով, հագիւ 30 պառաւ կանանց ու գառամեակ ծերունիների ներկայութեան: Հովիկի (Յովհաննէս Բաղալեան) «Ջարթիր Լաօ»ն էլ չ'օգնեց, որպէսզի աշխարհից անտեղեակ, իրենց դարձով տապալուած մեր տատերն ու պապերը գէթ կէս ժամով կտրուէին իրականութիւնից ու չննջէին համերգի ժամանակ:

Ահա այսպիսին էր Ղարաբաղը ոչ այնքան հեռու անցելուամ, այն էլ՝ Ադրբեջանի նման հզօր ու հարուստ երկրի տիրապետութեան տակ: Ղարաբաղը հայթափելու անմարդկային, սաղալեական ծրագիրը իրականացուում էր Մեծ վարպետութեամբ: Իսկ ահա Բաքուում բոլորովին այլ էր պատկերը

Պաքուի Արմէնիքնեղ շրջանի հայութիւնը սրտաբաց, տօնական տրամադրութեամբ ընդունեց Հայաստանի երաժիշտներին: Խանդավառութիւն էր ողջ շրջանում: Նորնոր յաջողութիւն եւ ճանաչում վայելող, հետագայում մեծ ժողովրդականութեան արժանացած երգիչ Բոկան (Բորիս Դաւիթեան) երկու օր շարունակ իր երաժշտախմբով աներեւակայելի հարուստ խնջոյքի պահեր պարգեւեց մեզ:

Այսպիսին էր Ղարաբաղի եւ Բաքուի հայերի պարելակերպի տարբերութիւնը 4045 տարի առաջ:

Ներքոյ շարադրուող նիւթի հեղինակը նշանաւոր պատմաբան, գրող Բագրատ Ուլուբաբեանն է: Ճշմարիտ հայրենասէր դարաբաղցի գիտնականն իր ամբողջ կեանքում պայքարել է Ղարաբաղի ազատագրութեան համար:

Ղարաբաղից փախուստ տուած Բագրատ Ուլուբաբեանը երկար տարիներ աշխատել էր Ղարաբաղում,

եղել տեղի Գրողների Միութեան նախագահ եւ «Սովետական Ղարաբաղ» թերթի խմբագիր, մօտիկից գիտէր թէ ինչպէս էր հարստահարուում տեղի հայ բնակչութիւնը: Իրեն ապահով զգալով Հայաստանում, Ուլուբաբեանը փորձում է համախոհներ գտնել պատմաբանների շրջանում՝ պայքար ծաւալելու Ղարաբաղը իր օրինական տիրոջը՝ Հայաստանին վերադարձնելու համար: Տեսնելով որ Ղարաբաղի հարցը անհնարին է քննարկման առարկայ դարձնել Հայաստանում, Ուլուբաբեանը որոշում է դիմել Սփիւռքի օգնութեանը: Այդ նպատակի համար, նա Ղարաբաղի հայութեան վիճակը նկարագրող ցնցող փաստերով լի մի յօդուած է պատրաստում եւ հայրիկիս՝ մատենագէտ պատմաբան Յակոբ Անասեանի օգնութեամբ փորձում այն տարածել Սփիւռքում:

Հայրիկիս անձնական գրութիւններն ուսումնասիրելիս ձեռքս անցաւ Բագրատ Ուլուբաբեանի այդ յօդուածի կրկնօրինակը: Ժամանակին յօդուածի Բնօրինակը հայրիկիս միջոցով հասել է Ամերիկա եւ տպագրուել 1972 թուականի աշնանը՝ ԱՐՄԵՆԻԱ եւ ՀԱՅՐԵՆԻՔ պարբերականներում:

Այժմ ընթերցողին ենք ներկայացնում Բագրատ Ուլուբաբեանի «Ղարաբաղի իրական պատկերը» յօդուածը նոյնութեամբ՝ մասնակի կրճատումներով:

Արցախ, Փոքր Սիւնիք, Լեռնային Ղարաբաղ: Հին ու հնաւանդ անուններ, հայ հող, Հայաստան: Բայց եղաւ այնպէս, որ այդ հողը պոկեցին, կտրեցին Մայր Հայաստանից:

Այսուլանդերձ, յոյս կար, որ հայ Ղարաբաղը երբեւէ կը միանայ իր Մայր Հայաստանին: Յոյս կար եւ յուսալով սպասում էր դարաբաղցին:

Շատ դաժանութիւններ եղան՝ դարաբաղցի հայից այդ յոյսը խլելու համար:

Երբ Ատրպէյճանական հանրապետութեան ղեկն ու իրաւունքը դժնայիշատակ Բաղիրովի ձեռքին էր, դարաբաղցին նոյնիսկ չէր կարող սանել, որ ինքը հայ է, Հայաստան աշխարհի որդի: Այդպիսի ամէն մի հայ դատապարտուում էր հրապարակով: Նրա ճակատին խաւանում էին ՆԱՅԻՈՒՆԱԼԻՍՏ (Ազգայնամու) բառը եւ տանում այնտեղ, որտեղից վերադարձը հրաշք կարող էր լինել:

Երկար սպասումից յետոյ եկան աւելի բարուոք օրեր: Մթնոլորտը թեթեւացաւ: Ղարաբաղցին սկսեց իրեն աւելի ամուր զգալ պայմենական հողի վրայ, սկսեց աւելի ազատ մտածել, աւելի ազատ արտայայտել իր իղձերը Մայր Հայաստանի նկատմամբ: Գնալգալը շատացաւ, հեշտացաւ: Նա այլեւս վտանգ չ'էր տեսնում իր հայ լինելը, իր ազգային արժանապատուութիւնը ցոյց տալուց: Համարձակուեց նոյնիսկ օրինական պահանջներ ներկայացնել:

Լեռնային Ղարաբաղի մարզային կենտրոնը՝ Ստեփանակերտը, որ տարիներ շարունակ հողին էր կպել ու հողից վեր բարձրանալու ուժ ու կարողութիւն չ'ունէր, միանգամից բացեց թեւերը, կառուցման շունչ ու թափ առաւ, ծաւալուեց, մեծացաւ, գեղեցկացաւ: Աճեցին մտաւորականներ, որոնք արդէն կարող էին մարզի հայութեան անունից խօսել, ներ-

Տիգրան Գալայճեանի Կեանքին Հետքերով 1973-2021

Ժամանակը երբեք չի կրնար միջազնել քու յիշատակը սիրելի Տիգրան: Կենսունակ քու խառնուածքը ճառագայթող քու ժպիտը, խանդավառ խօսակցութիւնը, լաւատեսութիւնը եւ դրական ուժ փոխանցող բնավորութիւնը, բոլոր հարցերուն լուծում գտնող քու պայծառ միտքը, վճռակամութիւնը մեզի կ'ընկերանան մեր կեանքի իւրաքանչիւր օրուան ընթացքին:

Քու ծնունդովդ մեր օճախը լուսաւորող եւ երջանկութեամբ օժտող որպէս մեր անդրանիկ գաւազը, հօրդ եւ իմ օրերը իմաստաւորեցիր: Դուն էիր որ տուիր մեր կոչումը որպէս հայր եւ մայր որը մեր մինչ այդ ունեցած բարձրագոյն պաշտօնն էր: Քու աճող միտքը հետեւեցանք քայլ առ քայլ մասնաւոր երբ սկսար բարբառել մեր մայրենի լեզուն: Ինչ երջանկութիւն էր լսել «մամա» եւ «պպա» քու կանչերդ: Հետզհետէ կազմաւորուող քու մտային կարողութիւններդ մեզ կը լեցնէին ապագայի երազներով: Դպրոցական տարիներուն քու ցուցաբերած արտակարգ արդիւնքներդ կը յուսադրէին մեզ որ անպայման պիտի հասնիս ապագայ ասպարէզիդ բարձունքները: Փայլուն յաջողութիւններով սկսար աւարտել համալսարանի BA/BS եւ MBA ծրագրերը ու նետուեցար կեանքի ասպարէզ: Շահեցար յարգանքը գործակիցներուդ եւ պատասխանատուներուդ մինչեւ զբաւեցիր բարձր դիրքեր միջազգային այն ընկերութիւններուն մէջ ուր հրաւիրուեցար աշխատանքի:

Կազմեցիր քու ընտանիքդ համալսարանական ուսմամբ օժտուած հայուհիի մը Սիլվիին հետ:

Նուիրուեցար ընտանիքիդ բարօրութեան եւ տիկնոջդ հետ դաստիարակեցիր մանչդ Արեզը եւ դուստրդ Սարիկը: Անոնք վայելեցին քու ամբողջական սէրդ եւ հոգածութիւնդ: Զինայեցիր որեւէ բան անոնց ուսման վերաբերեալ: Անոնք յաճախեցին Ամերիկեան Համալսարանի կից International College ուր դուն եւ եղբայրդ՝ Ռագմիկը ստացած էիք ձեր նախակրթարանի եւ երկրորդականի ուսումը: Ուզեցիր որ գաւազներդ ստանան որակաւոր ուսում միջազգային մակարդակով:

Հաւատացած ըլլալով քու ընտանիքիդ դերակատարութեան քու կեանքիդ մէջ, ուզեցիր նոյն արժէքները փոխանցել քու գաւազներուդ: Աշխատանքի հանդէպ սէր, կարգապահութիւն, ծնողաց հանդէպ յարգանք, ծառայատիրութիւն, տկարներու հանդէպ կարեկցութիւն: Կարիքաւորներուն օգնելու առաքինութիւնը կը փոխանցէիր քու կեանքիդ օրինակով:

Հօրդ, գրագէտ՝ Պէպօ Սիմոնեանին հանդէպ խոր ակնածանք ունէիր եւ հպարտ էիր անոր հարուստ վաստակով որպէս գրող, հասարակական դէմք, ղեկավար, կրթական առաջնորդ եւ մանկավարժ: Մօտէն կը հետեւէիր անոր վերլուծումներուն կուսակցական, ազգային, քաղաքական եւ մշակութային մարզերու վերաբերեալ: Ընտանեկան այս դպրոցին մէջ թրծուեցար եւ դարձար ազգային կեանքի դերակատարներու հոյակն ընտանիքներէն մին:

Բացառիկ հոգածութիւն ցուցաբերեցիր մօրդ նկատմամբ յատկապէս հօրը մահուանէն ետք: Գնահատանքով կ'արտայայտուէիր քու ուսմանը եւ ասպարէզիդ մեծապէս նպաստած մօրդ դերակատարութեան իր համալսարանի դասախօսի հանգամանքով: Եղբօրդ հանդէպ ունեցած մտերմութիւնը, գործակցութիւնը, անոր ընտանիքին հանդէպ տածած բացառիկ սէրդ մաս կը կազմեն քու արժանիքներուդ: Երկու եղբօր միջեւ գոյութիւն ունեցող ձեր կապը այնքան ամուր եղած է որ, հիացումի առարկայ դարձած է ձեր անմիջական շրջանակներուն մէջ:

Խորապէս ընկերային խառնուածքովդ մշակեցիր բարեկամութիւններ գիտակից կեանքիդ բովանդակ ընթացքին: Յուցաբերեցիր հաւատարմութիւնը եւ նուիրում բարեկամներուդ եւ անոնց ընտանիքներուն նկատմամբ:

Տունդ միշտ լեցուն էր հարազատներով եւ բարեկամներով, որոնք

Ի Յուշ Սիրեցեալ Եղբօրս Տք. Յարութիւն Արզումանեանի (1935-2021)

Յաւատանջ արտով զրի կ'առնեմ սոյն տողերը երբ լսեցի Դեկտեմբեր 26-ի երեկոյեան կրտսեր եղբօրս Տքթ. Յարութիւն Արզումանեանի շիջման մասին: Տկար էր եւ հետզհետէ նշանները լաւ չէին հակառակ մեր աղօթքներուն եւ լաւատեսութեան: Քոչրս եւ ապա իր տիկինը Սիման յաջորդաբար արցունքոտ աչքերով հաղորդեցին գոյժը որ թէեւ անակնկալ մը չէր եւ սակայն անդարմանելի կորուստ մը մեր ընտանիքին, իր ազնուահոգի տիկնոջ Սիմային, երեք բարձրագոյն ուսմամբ օժտուած իր նման մասնագէտ երեք գաւազներուն՝ Տքթ. Զաւէնին, Անահիտին, Տքթ. Երուանդին, եւ եօթ սիրասուն թոռներուն:

Յարութիւնին եւ Սիմային կեանքը մէկ բառով կրնամ յատկանշել գերազանցութիւն ամէն մարզի մէջ, մասնագիտական, ազգային, հասարակական, մշակութային եւ անոնց պսակը եղող ընտանեկան բնագաւառներէն ներս: Համեստութեան պատմուճանը ուսին, անձայն եւ լրջախոհ առաքինութիւններով գինուած բժիշկ Յարութիւն Արզումանեան եղաւ հիմնադիր անդամ Գնաստահայ կրթական եւ մշակութային ոլորտներէն ներս՝ «Ապագայ» շաբաթաթերթի, Գնաստահայ եկեղեցական թեմի, եւ մասնաւորաբար Թէքէեան Մշակութային Միութեան որուն նախագահութիւնը վարեց երկար տարիներ լուռ ու մուռը:

Ներքին հիւանդութեանց եւ Nuclear Medicine-ի մասնագիտութիւններով գինուած, Տքթ. Յարութիւն Մոնթրէալի մեծագոյն հիւանդանոցի գլխավոր բժիշկներէն մին եղաւ, միանգամայն դասախօսելով McGill համալսարանի բժշկական ուսանողներուն: Առիթով մը փափաքեցայ իր գրասենեակը այցելել ուր հանդիպեցայ նոյն բաժնի բժշկակապետ Բոզընթովին, երկուքը, մին հրեայ եւ միւսը հայ, միասին կը վարէին հիւանդանոցին այդ արդիական բաժնի հիւանդներուն բժշկութիւնը:

Յարութիւն փայլեցաւ իր համեստութեամբ որ եղաւ նաեւ իր իսկական բարձրութիւնը: Պէտք չունէր նկարներուն մէջ երեւնալու եւ կամ յառաջադէմ դիրքերով ցուցադրուելու: Անոնք իր նկարագրին դէմ էին: Բարձրացաւ միշտ խոնարհելով, մանաւանդ երբ որպէս երախտաբան միասին հասակ կ'առնէինք Գահիրէի մէջ միշտ լաւաչոյս ու յառաջադէմ ուսանող կը ճանչցուէր վարժարանի տնօրինութեան կողմէ: Գիտական ակադեմական առաջին աստիճանը ստացաւ Գահիրէի Ամերիկեան Համալսարանէն եւ ապա Պէյրութի Ամերիկեան Համալսարանէն ընդունուելով դարձաւ բժիշկ Գալուստ Կիւլ պէնկեան Հիմնարկի կրթաթո-

շակով, տարեշրջան մը գիտութիւն ուսուցանելէ ետք Կիպրոսի Մելգոնեան Հաստատութենէն ներս:

Մօտ քսանամեակ մը առաջ Մոնթրէալ այցի գացած էինք հանգուցեալ մօրս հետ: Ըսին թէ այսինչ երեկոյ Թէքէեան Մշակութային Կեդրոնին մէջ անդամներէն ոմանք գնահատանքի կրծքանշաններ պիտի ստանային պաշտօնական հանդիսութեամբ: Նշանները տրուեցան եւ սակայն Տքթ. Յարութիւնին անունը չլսուեցաւ մինչեւ վերջին անունը երբ Դոկտոր Արշալիր Կէօնճեան, հանդիսութեան վարիչը, ի զարմացում բոլորիս բարձրաձայնեց որ Թէքէեան Մշակութային Կեդրոնի հանդիսասարհը պիտի կոչուէր «Յարութիւն եւ Սիմա Հանդիսասարհ» ցոյց տալով պոնոնգեայ անուանակիր շրջանակը որ սրահի մուտքին աքուցուեցաւ յաջորդ օրն իսկ: Հոս արդէն վարչութեան անդամները համեստութեան եւ նուիրումի գնահատանքը պատուաւոր կերպով յայտնեցին իրենց ընկերոջ եւ ընկերուհիին:

Ներքին հպարտութիւն մը ունէր երբ երեք գաւազներուն մասին կը խօսէինք: Ինձ համար բացառիկ երջանկութիւն մը եղած է միշտ տեսնելով զիրենք իրենց ակադեմական բարձրութեան վրայ: Դոկտոր Զաւէնը այսօր յայտնի գիտնականներէն մին է Ամերիկեան NASA աստղագիտական կալուածէն ներս: Անահիտը Proctor and Gamble առեւտրական ընկերութեան Եւրոպական բաժնի վարիչներէն մին եղաւ, եւ բժիշկ Երուանդը հօրը մասնագիտութեամբ Brockville քաղաքի հիւանդանոցին ներս բժիշկներուն մաս կը կազմէ: Երեքն ալ ամուսնացած են եւ իրենց ծնողաց ընծայած եօթ սիրասուն եւ տաղաւոր թոռներ: Պատուաբեր ընտանիք:

Յիշատակն արդարոց օրհնութեամբ եղիցի:

Սրտագին ցաւակցութիւններով՝

Տէր Զաւէն Ա Քհնյ եւ Երէցկիւն ձոյս Արզումանեան

ուրախութեամբ կը հիւրասիրէիր տիկնոջդ Սիլվիին հետ: Ազգակաւանական եւ բարեկամական շրջանակներուն դիմազրաւած դժուարութիւններուն լուծման մասնակից էիր: Կը հասցնէիր անոնց քու նիւթական եւ բարոյական աջակցութիւնը: Միշտ պատրաստ էիր գործնականօրէն սատարելու անոնց խնդիրներու լուծման:

Փոքր տարիքէ ընտանիքիդ ստացած քրիստոնէական դաստիարակութիւնը քեզի հետ մնաց ամբողջ կեանքիդ ընթացքին: Սուրբ

զրային սկզբունքներով ապրեցար քու կեանքդ: Հաւատացիր աղօթքի ուժին եւ դիմեցիր Աստուծոյ քու բոլոր ծրագրերներուդ յաջողութեան համար: Ինձմէ եւս կը խնդրէիր աղօթք եւ կը հաւատայիր որ անոնք անպայման պիտի պատասխանուէին: Քու առաքինութիւններուդ մաս կը կազմէին պարկեշտութիւնը, արդարամտութիւնը, ճշմարտախօսութիւնը, ծառայութիւնը ու աշխատասիրութիւնը, որոնք քու քրիստոնէական կեանքիդ ընթացքին:

2021-ին Հայաստան Արցախ Ֆոնտը \$33 Միլիոնի Մարդասիրական Օժանդակութիւն Հայթայթած է Հայաստանին ու Արցախին

2021-ի ընթացքին, Հայաստան Արցախ Ֆոնտը \$33 միլիոն արժողութեամբ մարդասիրական օժանդակութիւն հայթայթած է Հայաստանին ու Արցախին: Առաքուած օժանդակութիւնը ընդգրկած է COVID-19-է վարակուած հիւանդներու խնամքին համար հրատարակելու անհրաժեշտ դեղեր ու բժշկական պիտոյքներ, ինչպէս նաեւ դեղեր ու բժշկական պիտոյքներ՝ քաղցկեղէ, սրտի եւ ստամոքսաղիքային հիւանդութիւններէ տառապողներու համար, առաւել առողջաբանական (hygiene) պիտոյքներ եւ ընթերցանութեան ակնոցներ:

2021-ի վերջին երեք ամիսներուն միայն, Հայաստան Արցախ Ֆոնտը \$11.5 միլիոն արժողութեամբ դեղորայք եւ բժշկական պիտոյքներ առաքած է Հայաստան եւ Արցախ: Սոյն օժանդակութիւնը իրականացնելու համար, Հայաստան Արցախ Ֆոնտը

դեղեր եւ բժշկական պիտոյքներ ապահոված է Direct Relief կազմակերպութեանէն (\$8.4 միլիոն արժողութեամբ) եւ AmeriCares կազմակերպութեանէն (\$2.8 միլիոն): Այս ժամանակաշրջանին մեծարժէք ապրանքներ նուիրած է նաեւ Project Agape կազմակերպութիւնը (\$271,000):

Այս ժամանակաշրջանին նուիրաբերուած դեղորայքն ու բժշկական եւ առողջաբանական պիտոյքները առաքուած են ՀԲԸՄ Քրտտիա Նազարեան Սուրիահայ Գաղթականներու Բժշկական Կեդրոնին, Արաբկիր Միացեալ Մանկական Բարեգործական Հիմնադրա-

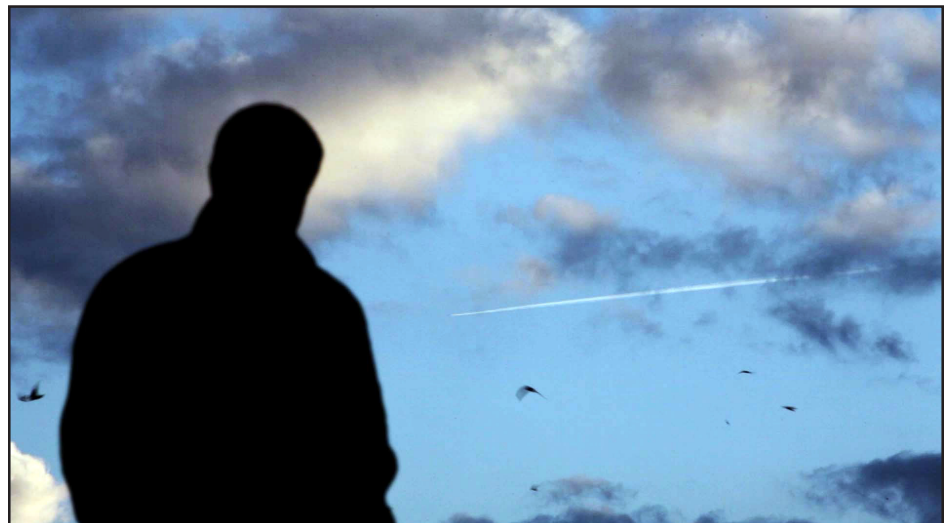
մին, Ամերիկայի Հայ Աւետարանչական Ընկերակցութեան, Հայ Օգնութեան Ֆոնտին (FAR), Քանաքեռ-Չէյթուն Բժշկական Կեդրոնին, Մեծն Ներսէս Բարեգործական Կազմակերպութեան, Մուրացան Մանկական Գեղձաբանական Կեդրոնին, Ռ. Յոլլանի անուան Արիւնաբանական Կեդրոնին, եւ Հայաստանի ու Արցախի Առողջապահութեան Նախարարութիւններուն:

Անցեալ 33 տարիներուն, Հայաստան Արցախ Ֆոնտն ու զայն նախորդած Միացեալ Հայկական Ֆոնտը Հայաստանին ու Արցախին հայթայթած են \$947 միլիոն ընդհանուր արժէքով մարդասիրական օժանդակութիւն՝ 158 թուիչներով եւ 2,518 ծովային արկղերով:

«Հայաստան Արցախ Ֆոնտին կանոնաւորաբար կ'առաջարկուի, բոլորովին անվճար կերպով, միլիոնաւոր տոլար արժէքով կեանք փրկող դեղեր եւ բժշկական պիտոյքներ», յայտնեց Հայաստան Արցախ Ֆոնտի Նախագահ Յարութ Սասունեան եւ շարունակեց՝ «Մեզի կը մնայ հոգալ առաքման ծախսը միայն: Ուրեմն կը քաջալերենք ձեր առատաձեռն նուիրատուութիւնները, որպէսզի կարենանք շարունակաբար այս կենսական օժանդակութիւնը ուղարկել Հայաստանի եւ Արցախի բոլոր բժշկական կեդրոններուն»:

Յաւելեալ տեղեկութեան համար, կը խնդրուի դիմել Հայաստան Արցախ Ֆոնտի գրասենեակին. հեռաձայնի թիւ՝ (818) 241-8900. Ի մէջի հասցէ՝ sassoun@pacbell.net:

«Յիշողութիւնը՝ Բաւարար Չէ» Նոր Ֆիլմ Հրանդ Տինքի Մասին (Նահատակութեան 15-րդ տարելիցին առթիւ)

Պոլսոյ «Ակօս» շաբաթաթերթի խմբագիր Հրանդ Տինքի սպանութեան 15րդ տարելիցն է Յունուար 19ին: Այս առթիւ Հրանդ Տինք պիտի լիշատակուի «Յիշողութիւնը՝ բաւարար չէ» վաւերագրական ժապաւէնով, որ նախագծուած, մշակուած ու հաւաքուած է բեմադրիչ, գրող Իւմիլիո Քըվանչի կողմէ: Այդ ժապաւէնին մէջ թուրքիոյ ու աշխարհի մասին Հրանդ Տինքի երազանքը կը փոխանցուի Տինքի ձայնով:

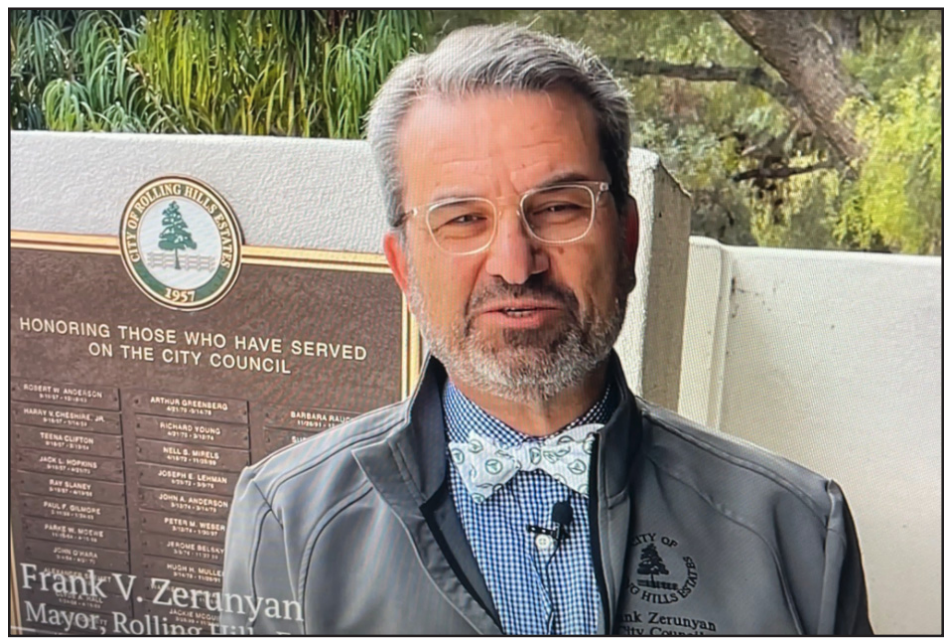
Հրանդ Տինք հիմնարկի կայքէջը այս մասին հրապարակեց

հետեւեալ յայտարարութիւնը.-

«Դուք հրաւիրուած էք շարժանկարի մը ցուցադրութեան, չիշողութեան դուրս: Ականատես պիտի ըլլաք այն կիրքին գոր Հրանդ Տինքը սպանութեան թիրախ դարձուց: Թուրքիոյ ու աշխարհի մասին երազանքը պիտի ունկնդրէք Հրանդ Տինքի իսկ ձայնով»:

Իւմիլիո Քըվանչի Ֆիլմին մէջ դիտորդներուն կը փոխանցուին Հրանդ Տինքի խօսքերը: Կը բացայայտուի թէ ուր է «սխալ համակարգը», որ թոյլ չի տուաւ ապրիլ Հրանդ Տինքին ու անոր խօսքին:

Ամերիկահայ Փրօֆ. Վոսմ Ծերունեան Վերընտրուեցաւ Գալիֆորնիոյ «Ռոլինկ Հիլզ Էսթէյթ» Քաղաքի Քաղաքապետ.

3. ԴԵՐՉԱԿԵԱՆ

Հարաւային Գալիֆորնիոյ համալսարանի կառավարչական հմտութիւններու բաժնի հանրային կառավարման ծրարի ղեկավար, «Պետրոսեան» կառավարման եւ Հանրութեան Կեդրոնի գործադիր կրթութեան տնօրէն, աշխարհի հայ իրաւաբաններու միութեան նախկին ատենապետ, ազգային գործիչ ու քաղաքագետ, նախկին Պոլսահայ հանրաձայնօթ Փրօֆ. Վոսմ Ծերունեան, իր նախակրթութիւնը ստացած է Պազրիֆիլի Տատեան վարժարանի մէջ, յետոյ Փարիզի Սամուէլ Մուրատ Միթարեան վարժարանէ շրջանաւարտ ըլլալէ ետք, մեկնած է Ամերիկա: Ան ուսումը շարունակելով Ամերիկայի մէջ նախ վկայուած է Գալիֆորնիա Սթէյթ համալսարանէն, ապա Ուէսթըրն Սթէյթ համալսարանի իրաւաբանական բաժնէն:

Փրօֆ. Ֆրանք Վոսմ Ծերունեան կը դասախօսէ նաեւ Հայաստանի Հանրապետութեան հանրային կառավարման Ակադեմիոյ գիտական յանձնախումբի, Երեւանի Պետական Համալսարանի, ինչպէս նաեւ Վազգէն Սարգիսեան ռազմական համալսարանի դասախօսութեան թէ-

մաներու գիտութեան բաժնին մէջ: Փրօֆ. Ծերունեան Գալիֆորնիոյ Նահանգի նախկին Նահանգապետ Առնոլտ Շվարցենեկերի օրով նշանակուած էր նաեւ Գալիֆորնիոյ բժշկական խորհուրդի փոխ նախագահ, որ կը ծառայէր նահանգի 38 միլիոն բժշկական սպասարկուներուն: Ան Բժշկական խորհուրդին հինգ տարի ծառայելէ ետք իր պաշտօնավարման ժամկետը լրացած է 2011 թուականին:

Փրօֆ. Վոսմ Ծերունեան Հարաւային Գալիֆորնիոյ, Փալոս Վերտէս թերակղզիի վրայ «Ռոլինկ Հիլզ Էսթէյթ» քաղաքի քաղաքապետարանի որպէս խորհուրդի անդամ, 19 տարիներ շարունակաբար տարբեր կառուցներու մէջ պաշտօններ վարելէ ու ծառայութիւն մատուցանելէ ետք, այս տարի 4րդ անգամ ըլլալով քաղաքապետ վերընտրուած է: Իր սկզբունքն է՝ «չկայ աւելի մեծ ուրախութիւն կամ պատիւ, քան ձեր մերձակորին ծառայելը:»

Հոս կուզենք նշել, թէ Փրօֆ. Ֆրանք Վոսմ Ծերունեան գաւակն է նախկին Պոլսահայ այժմ Լոս Անճէլըսաբնակ ազգային գործիչ Տէր եւ Տիկ. Յակոբ-Այտա Ծերունեաններու:

Հայ Լեզուի Եւ Մշակոյթի Ամառնային Խտացեալ Դասընթացք Օգոստոս 2022

Պահաժահի համաճարակը կը շարունակէ իր ընթացքը: Այսու հանդերձ, Պո-Արաքս Մշակութային Միութիւնը, ուզելով շարունակել իր այլեւս քառորդ դարը անցնող աւանդութիւնը, ինչպէս 2021-ի Օգոստոսին, այս տարի եւս Օգոստոսին մտադիր է կազմակերպելու Հայ Լեզուի եւ Մշակոյթի ամառնային խտացեալ դասընթացքը: Կը վստահացնենք թէ ամէն փոփոխութիւն այստեղ գրուածին նկատմամբ ժամանակին իսկոյն պիտի տեղեկացուի հանրութեան:

Վենետիկի Պո-Արաքս Մշակութային Ընկերակցութեան, Վենետիկի "STUDIUM MARCIANUM" Հաստատութեան հետ գործակցաբար, կազմակերպած Հայ Լեզուի եւ Մշակոյթի ամառնային խտացեալ դասընթացքը տեղի պիտի ունենայ Օգոստոս 8-23: Քննութիւնները Օգոստոս 24-ին:

ԺԱՄԱՆՈՒՄ՝ Օգոստոս 7-ին (արձանագրութիւններ), ՄԵԿՆՈՒՄ՝ Օգոստոս 25-ին:

ԴԻՄՈՒՄԻ ՊԱՅՄԱՆԱԺԱՄ՝ Մարտ 30:

Դասընթացքը ունի չորս մակարդակ՝ բացարձակ սկսնակներէ մինչեւ յառաջադէմներ:

Դասերը տեղի կ'ունենան ամէն օր, օրը հինգ պահ՝ առաւօտեան:

Դասընթացքի տեւողութիւնը ուսուցողական 65 ժամով կը սահմանուի:

Դասերու ներկայութիւնը ՊԱՐՏԱԴԻՐ է: Մասնակցութեան համար պահանջուած նուազագոյն տարիքն է 18: Դասընթացքի վարիչը կրնայ այլապէս տնօրինել ծնողներու գրաւոր հաւանութեամբ: Դասերը տեղի պիտի ունենան STUDIUM MARCIANUM-ի գլխաւոր շէնքին մէջ՝ <https://www.seminariovenezia.it/cms/galleria/il-seminario/>: Դիմումները պետք է կատարուին ԱՆՁԱՄԲ եւ ԳՐԱԻՈՐ, նշելով միշտ

ՀԵՌՆԱԿՈՒՄԻ Թիւ մը եւ ԵԼԳՐԱՅԻՆ (E-Mail) հասցէ մը:

Դասընթացքին գուզահետ տեղի պիտի ունենան մշակութային ձեռնարկներ՝ մասնագիտական դա-

www.massispost.com
Daily News Updates

Մարդո՞ւն թէ Աստուծո՞յ Թագաւորութիւնը

«Ժամանակը լրացած է եւ Աստուծոյ թագաւորութիւնը մօտեցած է. ապաշխարեցե՛ք ու աւետարանին հաւատացե՛ք» (Մարկոս 1:15)

«Յարստահարութեան մի յուսար
Յափշտակութեան վրայ փուճ յոյս մի դնեք
Յարստութիւնը եթէ շատնայ
Սրտերնիդ թող չվստահի անոր» (Սաղմոս 62:10)

ԴՈՎՏ. ԳՐԱՅՐ ԵՊԻՏԵՄԱՆ

«Նոյնպէս ալ Քրիստոս մէկ անգամ պատարագ մատուցուեցաւ՝ շատերուն մեղքերը վերցնելու համար, բայց երկրորդ անգամին առանց մեղքի պիտի յայտնուի փրկութեան համար անոնց՝ որոնք անոր կը սպասեն» (Թուղթ առ Եբրայեցիս 9:28)

Աստուածաշունչի Մարկոսի Աւետարանը կը ներկայացնէ քրիստոնեային կեանքը, որ կը պարփակէ չարչարանք՝ յար եւ նման Քրիստոսի, երբ ան խաչին վրայ տանջուեցաւ եւ մահացաւ: Մարկոս աւետարանիչ այս իմաստով կը կամրջէ քրիստոնեային կեանքը Քրիստոսի աշխարհի վրայ ապրած իրականութեան հետ: Վեր առնենք Մարկոս աւետարանիչին պատմական ենթահողը աւելի լաւ ընկալելու իր աւետարանին միտք բանին:

Մարկոս աւետարանիչ կը խօսէր քրիստոնեայ հաւաքականութեան, որ կ'ապրէր Հռոմի Ներոն կայսրի օրերուն: Պատմութեան տուեալները ցոյց կուտան, թէ ինչպէս Ներոն չարչարանքի ենթարկեց քրիստոնեաները իր իշխանութեան օրերուն: Մարկոս աւետարանիչ եթէ մէկ կողմէ կը ներկայացնէ քրիստոնեային չարչարանքի կեանքը, բայց նաեւ կը քաջալերէ քրիստոնեան տոկալու եւ դիմադրելու համար այդ դժուար ժամանակը:

Ան Քրիստոսի չարչարանքքաջալերանք իրականացուցած իր կարգացնէ եւ որ կը յատկանշուի որպէս «սպասաւոր-Մեսիա»: Քրիստոս աշխարհ եկաւ ոչ թէ «սպասաւորութիւն ընդունելու» ալ ընելու» (Մատթէոս 20:28): Քրիստոսի սպասաւորութիւնը մարդկութեան եւ աշխարհին համար է: Կերտել կեանք մը ի սպաս մարդկութեան եւ աշխարհին, որ լաւ է ու բարի: Նաեւ շնորհել մարդուն կեանք մը, որ կուզայ Քրիստոս-Մեսիային, որ կը բնորոշուի որպէս թագաւորութիւն, որ ժամանակաւոր չէ: Այլ կ'անցնի ժամանակի եւ պատմութեան սահմանները եւ կը մնայ տոկուն, պիտանի եւ յաւիտեան: Այս կը շնորհէ մարդուն արժէքի գիտակցութեամբ լեցուն կեանք մը, որ կը քաջալերէ զինք ապրելու նոյնիսկ երբ դժուար են պայմանները եւ կը տանի անձը յաւիտեանականութեան:

Մարկոս աւետարանիչ կը ներկայացնէ այս ճամբան, որ Քրիստոս մեկնարկեց եւ ուր պիտի ամբողջացնէր եւ նաեւ կերտէր Աստուծոյ շնորհած այս կեանքի թագաւորութիւնը:

Այսպէս: «Յովհաննէսին մատնուելէն յետոյ» (Մարկոս 1:14): Մատնուելը արդէն կը բնորոշէ չարչարանք: Մատնուելով ու տակաւին ձեռքակալուելով եւ բանտը նետուելով Քրիստոս իր վրայ առաւ Յովհաննէս Մկրտիչին չարչարանքը:

Կայ նաեւ աշխարհագրական տուեալը, որ նոյնքան իրական է. «Յիսուս Գալիլիան գալով» (Մարկոս 1:14): Գալիլիան Քրիստոսի քաղաքն էր եւ որ նաեւ դարձաւ իր առաքելութեան կեդրոնը: Աշխարհագրական տուեալը յատկանշա-

կան է այս իմաստով, որ Քրիստոս իր թագաւորութեան հիմք դրաւ հողին՝ երկրին վրայ: Հողին հետ առնչուելը ցոյց կուտայ Քրիստոսի շնորհած թագաւորութեան իրականութիւնը:

Քրիստոս իր թագաւորութիւնը սկսաւ «քարոզելով» (Մարկոս 1:14): Քարոզելը ներգործական բայ է, որ կը նշանակէ հռչակել, աւետարանել, տարածել, «խօսքով ու գիրով որեւէ գաղափարաբանութիւն՝ հաւատք եւ այլն տարածել» (Հայոց լեզուի նոր բառարան, Պէյրութ): Այս իմաստով եթէ քարոզելու մէջ կայ տարածել բայց կայ նաեւ գաղափարաբանութեան հասկացողութիւնը: Այս պարագային Քրիստոսի թագաւորութեան գաղափարաբանութիւնը, որը նոր կեանքն է: Հոն, ուր մարդ կը հաշտուի Աստուծոյ հետ եւ իր կեանքը կը վերաշինուի եւ կը վերատիրանայ Աստուծոյ պատկերին: Այն պատկերը որ Բարի է: Աստուծոյ հիմնած թագաւորութեան հիմքը սկսաւ աշխարհին մէջ բայց հոն չի մնաց:

Կայ երկրային թագաւորութիւնը: Աշխարհին համար ստեղծեց իր՝ Աստուծոյ, թագաւորութիւնը: Այս թագաւորութեան ազդանշանը տուաւ, երբ Քրիստոս կանչեց իր առաջին աշակերտներէն Սիմոն եւ եղբայր Անդրէասը ըսելով. «Իմ տեսէ՛ս եկէ՛ք» (Մարկոս 1:17): Ու տակաւին յառաջ երթալով տեսաւ Զեբեթեան Յակոբոսը եւ եղբայր Յովհաննէս եւ «զանոնք ալ կանչեց» (Մարկոս 1:20): Քրիստոս կանչեց աշակերտները, փոխեց-վերաշինեց այս աշակերտները, եւ անոնց տուաւ կարեւոր առաքելութիւն մը. «ձեզ մարդոց որսորդ պիտի ընեմ» (Մարկոս 1:17):

Անոնք՝ աշակերտները, կերտեցին Աստուծոյ թագաւորութիւնը աշխարհի վրայ: «Մարդոց որսորդ» հասկացողութիւնը պիտի հասկնալ այս ենթահողին մէջէն: Թէ Քրիստոս փոխեց աշակերտները, որոնք փոխեցին աշխարհը: Քրիստոս իր մահուամբ եւ յարութեամբ հիմը դրաւ Աստուծոյ թագաւորութեան: Աստուծոյ թագաւորութիւնը նոր կեանքն է, որ Քրիստոս շնորհեց բոլոր մարդկութեան: Եկեղեցի բացատրութիւնը իր ընդհանրական հասկացողութեան մէջէն Աստուծոյ թագաւորութիւնն է աշխարհի վրայ, որուն առաքելութիւնն է դառնալ «մարդոց որսորդ» նոյն թագաւորութեան համար:

Կեանքի տարբեր ժամանակահատուածներուն մէջ կայ փախումը: Փախումը մարդուն եւ Աստուծոյ թագաւորութիւններուն միջեւ: Մարդկային արժէքները կը հարստահարուին, իրաւունքներ կը յափշտակուին եւ ապօրինի հարստութիւններ կը դիզուին: Մարդը կը շարունակէ «վստահիլ իր սրտին կանչին» (Սաղմոս 62:10): Եթէ ակնարկ մը նետենք աշխարհի քաղաքական, տնտեսական եւ ընկերային տարբեր ոլորտներուն, պիտի տեսնենք, թէ տակաւին արկայ է տազնապը, ճգնաժամերը, հիւանդութիւն, պատերազմ, անարդարութիւն ու տակաւին: Աշխարհ կը

շարունակէ մնալ անապահով: Եւ մարդկութիւնը կը շարունակէ փնտռել բարօր, ապահով եւ խաղաղ կեանք: Աշխարհ կը փորձէ իր արժէքափերը ստեղծել եւ հիմնաւորել ստեղծելու իր ապահովութիւնը այդ բոլորին մէջէն:

Ապահովութիւնը կարելի է ստեղծել եթէ նոյն մարդը կողմնորոշուի եւ ընէ ճիշդ ընտրութիւնը: Իսկ ընտրութիւնը:

Աստուծոյ թագաւորութիւնն է: Հոն ուր մարդկութիւնը կը հաշտուի Աստուծոյ հետ եւ դարձեալ կը տիրանայ Աստուծոյ պատկերին: Մարդը կը փոխուի, կը վերաշինուի եւ կը սկսի փոխել-վերաշինել իր շրջապատը, հաւաքականութիւնը, երկիրը: Եւ նոյն մարդը կը սկսի ամրապնդել Աստուծոյ թագաւորութիւնը ու կը դառնայ «մարդու որսորդ», ստեղծելով Աստուծոյ թագաւորութիւնը իր անմիջական աշխարհագրական տեղին մէջ՝ իմ մա Գալիլիա: Իւրաքանչիւր մարդ կ'ապրի ու կը գործէ իր Գալիլիային մէջ: Եթէ աշխարհ մը պիտի ստեղծենք, ուր կայ բարօրութիւն եւ համակեցութիւն, անհրաժեշտ է, որ կերտենք իւրաքանչիւր մեր Գալիլիաները:

Երկնային թագաւորութիւնը կ'երաշխաւորէ քրիստոնեային ապահովութիւնը: Ապահովութիւնը ուր Աստուծոյ թագաւորութիւնը կ'անցնի տուեալ աշխարհագրական երկրի ու հողի սահմանները: Ու տակաւին կ'անցնի բոլոր ժամանակահատուածները եւ կը դառնայ յաւիտեան: Այս իրականացաւ Քրիստոսի մահուամբ եւ յարութեամբ:

Ան՝ Բարին, յաղթեց չարին՝ մեղքին, մահուան: Եւ յաղթելով բարձրացաւ «ոչ թէ ձեռագործ սրբաբան» (Թուղթ Առ եբրայեցիս 9:24) իմ մա մարդուն կողմէ եւ անոր միջոցաւ շինուած թագաւորութիւն մը: Այլ գնաց «բուն երկինքը»՝ իմ մա Աստուծոյ կողմէ շինուած եւ կերտուած թագաւորութիւնը: Ան գնաց հոն «որպէսզի մեզի համար Աստուծոյ առջեւ ներկայանայ» (Թուղթ Առ եբրայեցիս 9:24): Այս է Աստուծոյ թագաւորութեան շնորհած ապահովութիւնը:

Երկնային թագաւորութեան մէջ կայ նոյնպէս խոստումը:

Թէ Քրիստոս մէկ անգամ չարութեան աշխարհի վրայ: Մենք ալ իր թագաւորութեան անդամները կը չարչարուինք աշխարհի մէջ նոյն այս «մէկ անգամի» հասկացողութեան մէջէն: Բայց կայ իրականութիւն մը, որ անսասան է եւ որ կարելի չէ փոխուի: Թէ Քրիստոս երկրորդ անգամ առանց չարչարանքի պիտի յայտնուի. «Փրկութեան համար անոնց որոնք անոր կը սպասեն» (Թուղթ Առ եբրայեցիս 9:28): Հոն չարչարանք չի կայ: Այս է Աստուծոյ երկնային թագաւորութեան խոստումը:

Իսկ թէ որոնք են անոնք, որոնք «Անոր կը սպասեն»:

Ե՞ս, դո՞ւն, մե՞նք: Հա՞յր: Ու տակաւին աշխարհ:

Ձինք սպասող(ներ)ը անոնք են, որոնք կրնան ընել ճիշդ ընտրութիւնը:

Մարդո՞ւն թէ Աստուծո՞յ թագաւորութիւնը:

ԿԱՐԵՒՐ ՓՈՓՈԽՈՒԹԻՒՆ

Կիրակի, Յունուար 15, 2022-ին ժողովուրդի ներկայութեամբ տեղի պիտի ունենար յուշ ցերեկոյթ մը, նուիրուած մեր թանկագին ամուսինին, հօր եւ մեծ եղբօր՝ Դոկտ. Կարպիս Տէր Եղիայեանին, անոր մահուան առաջին տարելիցին առիթով:

Ձեռնարկը տեղի պիտի ունենար Փաստինայի Նազովրեցի եկեղեցոյ մէջ, նկատի ունենալով որ վերջին երկու շաբաթներուն պատկաձեւ ժահրի մահաբեր սրընթաց տարածումին եւ վարակուածներութիւն անհամեմատ բարձրացման, որոշեցինք որ ձեռնարկը տեղի ունենայ առանց ժողովուրդի ներկայութեամբ, բոլոր ներկաներուն առողջութեան եւ ապահովութեան համար:

Ձեռնարկը տեղի պիտի ունենայ հեռակայ կապով You Tube-ի միջոցաւ, առաւօտեան ժամը 10:00-ին:

Ձեռնարկին միանալու եւ հետեւելու համար կրնաք երթալ "Dr. Gabis Celebration of Life" էջին եւ միանալ ձեռնարկին:

Շնորհակալութիւն:

Տէր Եղիայեան ընտանիք

Norayr Daduryan Armeno-Turkish Translation Services

From Armeno-Turkish to Armenian and English languages.

Bring your family's history back to life!
Family letters, postcards, diaries, and more...
Please reach out for quotes
Website: norayr.daduryan.com
Email: norayrdaduryan@gmail.com

ԿԱՐՁՈՒ ՄՐԱՇ

ՓԱՍԱՏԻՆԱՅԻ ՄԷՋ (200 ԸՈԳԻ ԸԱՍԱՐ)

ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԱՌԻԹՆԵՐՈՒ ԸԱՍԱՐ
1060 N. ALLEN AVE. PASADENA CA 91104
ՄԱՆՐԱՄԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝
ԸՆՈՒՁԱՅՆԵԼ (626) 797-7680

ՀՀ-ի Սահմանափակ Մասնակցութիւնը

Շարունակուած էջ 6-էն

զախատանուած աճուած է, եւ ՀԱՊԿ-ի դերը դրական է Ղազախստանի տեսակէտից: Այս հանգամանքն իհարկէ անհանգստացնում է թուրքական շրջանակներին: Բայց ես կարծում եմ, որ ՀՀ-ի սահմանափակ, չնչին մասնակցութիւնը ՀԱՊԿ-ի առաքելութեանը միաժամանակ ամրապնդում է ՀՀ-ի բանակցային դիրքերը սպասուելիք բանակցութիւններում:

- Այսինքն՝ Թուրքիայի «ղազախական» անհանգստութիւնը չի ազդի բանագնացների առաջին հանդիպման վրայ:

- Կարծում եմ՝ եթէ ազդելու է, ապա միայն դրական առումով, քանի որ ՀՀ-ի մասնակցութիւնը այնտեղ, որտեղ առկայ են թուրքական շահեր, այնպիսի կառուցիչ շրջանակներում, ինչպիսին է ՀԱՊԿ-ը, ի շահ ՀՀ բանակցային դիրքերի է:

«Civic.am»

Կաթից Այրուողը Մածուցը

Շարունակուած էջ 11-էն

կայացնել նրա խոհերն ու պահանջները:

Լեւոնային Ղարաբաղը արդէն ունէր իր գրողները, դերասանները, երգիչները, իր գիտնականները, մշակութի օճախները: Ազգային կեանքը մի տեսակ աշխուժացաւ:

Սակայն մարզի հայութիւնը դժգոհ էր իր վիճակից, որովհետեւ այդպէս էլ մնում էր որպէս հատուած, բաժանուած Մայր Հայաստանից:

Այս բանը զգում էին Ադրբեջանի նոր ղեկավարները, որոնք չէին ազատուել ու չէին

էլ ուզում ազատուել իրենց նախորդների մտայնութիւնից ու չար ծրագրերից: Նրանք զգում էին, որ փոխուել են ժամանակները եւ իրենց հայահալած քաղաքականութեան դէմ բողոքողներին այլևս չէին կարող բանտ ու աքսոր քշել: Ուրեմն, պէտք էր նոր եղանակներ գտնել հին «մեղաւորներին» վնասազերծելու համար: Շուտով գտան այդ եղանակները: Սովորական դարձան աշխատանքից հեռացնելու, կուսակցական տոյժ ու պատիժ տալու փաստերը:

Չուշացան նաեւ ատրպէյճանական ազգամոլութեան գաղափարախօսները: Նրանք իրենց մամուլն ու գրքերը լցրեցին ամէնաբազմազան անհեթեթութիւններով, որոնցից մէկի համաձայն, Ղարաբաղի հայերը խեղճ եկուորներ են համարուում իրենց հողի վրայ: Միւսի կարծիքով, նոյն այդ հայերը ոչ թէ իսկական հայեր են, այլ բռնութեամբ հայացուած աղուաններ կամ թուրքեր: Իսկ մի երրորդը Ղարաբաղի «ինքնավարութեան» 40ամեակը «ողջունեց» հետեւեալ բարբառանքով.

«Եղել է Շուշին, Աղզամը, բայց նրանց միջեւ ընկած Ստեփանակերտ քաղաք չի եղել»: Իբր հայկական 40 տարվա ընթացքին է, որ ընկել է ատրպէյճանական երկու քաղաքների արանքը: Շուշի քաղաքի փառալուծ մասը, որ հայկական է եղել, կործանել են 1920 թուին, վերջերս էլ ակերակներն են վերացել գէտնի երեսից, որպէսզի չարագործութիւնը վկայող ոչինչ չմնայ: Հիմա էլ, օրը ցերեկով կոչ են անում վերացնելու քաղաքի հայկական գերեզմանոցը:

Եւ այսպէս. Սկսուել է մի նոր արշաւ Ղարաբաղի հայութեան դէմ: Սկզբում զգուշաւոր, իսկ յետոյ՝ բացայայտ ու սանձարձակ: Հրագէտնով, խուլիզանի դանակով եւ մահ պատճառող այլեւայլ միջոցներով, Ղարաբաղի տարբեր վայրերում հայեր սպանուեցին: Օրերից մի օր սպանուեց, ո՛չ հոշոտուեց, խոշտանգուեց ծամեայ մի հայ տղայ: Մարդասպաններին գտան, երեք

ատրպէյճանցիներ էին, որոնցից մէկը այն դպրոցի դիրեկտորն էր, որտեղ սովորում էր այդ ութամեայ տղան:

Մարդասպաններին դատեցին եւ դատաւճիռը կարգացրին Ստեփանակերտի քաղաքային այգում, բացօդեայ: Դատական որոշումը մեղմ էր ու անարդար: Ժողովուրդը, որ այլևս չէր կարող համբերել՝ զայրացավ, պոռթկաց ու դիմեց ինքնադատաստանի, վառեց երեք մարդասպաններին: Դրան հետեւեց մի անեղ հաշուհարգար, որը անա վեց տարի է չի աւարտուում ու չի մեղմանում: Բանտերը լցուեցին դարբազից հայերով, որոնցից շատերը տանջամահ եղան հենց բանտի մէջ:

Մարսափը տարածուեց ամէնուր, սպանութիւններ տեղի ունեցան մարզի տարբեր վայրերում: Ստեփանակերտի շրջանի Կրասնի գիւղում ատրպէյճանցի զինուորականները մորթեցին մի հայ գեղջկուհու եւ մնացին անպատիժ: Մարտակերտում ոչնչացրին կոլխոզային պահակի ամբողջ ընտանիքը: Ոճրագործները միւնչեւ օրս էլ չեն «յայտնաբերուել»: Չեն «յայտնաբերուել» նաեւ այն զիշերահէնները, որոնք Նոր Շէնի դաշտում սպանեցին երկու հայ տրակտորիստի: Իսկ Շուշիի մասին խօսելն ակնթոր է, քանի որ այնտեղ իւրաքանչիւր ամիս հայ է սպանում դանակով, ատրճանակի գնդակով, կամ էլ՝ մահադեղով:

Սպանութիւնների, հահրեակումների այս շարքը վերջ չունի, քանի որ ամէն շաբաթ մի նորն ու առաւել ահաւորն է կատարուում: Վէրջերս էլ ավտովթարի կազմակերպումով սպանել են մարզի գլխաւոր վիրաբույժ Շահէն Դանիշէլեանին: Մարզի վախկոտ ղեկավարները ջանում են այդ ստոր յանցագործութիւնը ներկայացնել որպէս պատահական աղետ: Ադրբեջանի ազգամոլ ղեկավարները Ղարաբաղը նուաճելու ամէնահուսալի միջոցներից մէկն են համարում մարզի աչքաբաց ու համարձակ մտաւորականների դէմ նիւթուող հալածանքները: Մարզում ստեղծել են մի այնպիսի վիճակ, արդարութեան մասին խօսք ասող եւ ընդվզող մտաւորականների շուրջը կրակի այնպիսի օղակ, որ նրանք թողել են տունտեղ, պապենական տուն ու բնակավայր, եւ ապաստան են գտել ուրիշ վայրերում: Նրանց ետեւից հեռանում են նաեւ արհեստաւորներն ու մասնագէտները: Նրանք ուրիշ ելք չեն տեսնում դուրս գալու այն վիճակից, որ Ադրբեջանի հայատեսաց ղեկավարները եւ նրանց սպառնալիքի տակ ճգմուած հայ ապիկար պաշտօնեաներն են ստեղծել Ղարաբաղի անպաշտպան հայութեան համար:

Որպէսզի պարզ լինի, թէ Ղա-

Ոչ եւս է Տօթ. Յարութիւն Արզումանեան

Յաւով վերահասու եղանք գանատահայ ազային հանրածանօթ անձնաւորութիւններէն Տօթ. Յարութիւն Արզումանեանի մահուան տխուր լուրին:

Հանգուցեալը հիմնադիրներէն է «Ապագայ» թերթին եւ ՀԲԸ Միութեան Արմէն Քէպէք վարժարանի եւ Հայց. Առաքելական Եկեղեցւոյ Գանատայի թեմին: Ղեկավարի բարձր պաշտօններ վրասած է Գանատայի ՌԱԿ-ի եւ ԹՄՄ-ի կազմերէն ներս, արժանանալով բոլորին ջերմ սիրոյն ու յարգանքին:

Այս տխուր առիթով «Մասիս» շաբաթաթերթի եւ «Մասիս փոստ»ի խմագրութիւնն ու անձնակազմը իրենց խորագրաց վշտակցութիւնները կը յայտնեն հանգուցեալի համայն հարազատներուն, մասնաւորաբար՝ իր եղբօր մեր թերթի ներհուն աշխատակից եւ Հայաստանեայց Առաք. եկեղեցւոյ լուսապայծառ դէմքերէն Արժ. Դոկտ. Զաւէն Ա. Քհնյ. Արզումանեանին:

Ցաւակցական

ԶԱՐՈՒՀԻ ՀԱՄԱԼԵԱՆ ԵԱՂՍԸԶԵԱՆ մահուան տխուր առիթով Նոր Սերունդ Մշակութային Միութեան վարչութիւնն ու անդամները իրենց խորագրաց վշտակցութիւնները կը յայտնեն հանգուցեալի ընտանեկան համայն պարագաներուն եւ բարեկամներուն:

Տիգրան Գալայճեանի Կեանքին Հետքերով

Շարունակուած էջ 12-էն

տոնական նկարագիրը կը ցոլացնէին նաեւ:

Լաւատեսութիւնը կը կազմէր քու ամենացայտուն յատկանիշը: Ամենադժուարին եւ բարդ իրավիճակներու մէջ միշտ ելք մը կը գտնէիր քու պայծառ լաւատեսութեանդ պատճառաւ: Մութ ամպերը կը փարատէին երբ լծուէիր աշխատանքի, քու դրական կեցուածքովդ կը յաղթահարէիր բոլոր դժուարութիւնները: Որքան պէտք ունինք այսօր քու ներկայութեանդ, յատկապէս Լիբանանեան իրակաւութեան մէջ հետզհետէ քայքայուող տնտեսութիւնը, դրամատանային անկեալ վիճակը, ապահովական քառու, դեղորայքի եւ այլ կենսական նիւթերու անբաւարար-

րութիւնը քաղաքացիները հասցուցած են ծայրահեղ լուսահատութեան: Արդեօք ինչ ձեւով մեզի պիտի օգնէիր դուրս գալու մեր այս անբաղձալի վիճակէն:

Գիտենք որ ներկայ ես մեր կեանքին մէջ ամէնօրեայ դրութեամբ: Հոգիդ կը թեւածէ մեր շուրջը եւ մեզի ուժ, կորով, քաջալերանք կը փոխանցէ: Խաղաղութեան մէջ կը պահէ մեզ որպէսզի քու յիշատակդ մեզ գօտեպնդէ, դուրս բերէ մեր խոր վիշտէն: Յաւատենականութեան մէջ ես արդէն, շրջապատուած լուսաւոր հոգիներով:

Թող մենք եւս արժանի դառնանք միանալու քեզի որպէս մէկ մասնիկը արդարներու փաղանգին:

Մայրդ՝ Ազատուհի Սիմոնեան Գալայճեան

Հայ Լեզուի Եւ Մշակոյթի

Շարունակուած էջ 13-էն

սախօսութիւններ (ծրագիրը յայտարարելի՝ գարնան), Վենետիկեան այցեր, Վերափոխման Սգ Պատարագին եւ Խաղողօրհնէքին մասնակցութիւն Ս. Ղազարու Մայրավանքին մէջ:

Արձանագրութեան սակն է՝ 850 Եւրոյ կամ համապատասխանը՝ տարարժոյթով ըստ օրուան սա-

կին: Յաւելեալ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ համար ելզիր մը (E-Mail) ուղարկել հետեւեալ հասցէին՝ info@padusaraxes.com, c / c benedettacon@gmail.com հասցէին, կամ հեռաձայնել, նաեւ WhatsApp-ով, բջիջայինի հետեւեալ թիւին՝ +39.379.1330687, Երեքշաբթի եւ Ուրբաթ առաւօտները՝ ժամը 10:30-13:00 (ԻՏԱԼԻՈՅ ԺԱՄՈՎ):

րաբաղի հայերի ատրպէյճանականացումը ինչպիսի միջոցներով է կատարուում, բաւական է յիշել Ստեփանակերտի Մանկավարժական ինստիտուտի չարաբաստիկ օրինակը:

Ինստիտուտի կէսն ատրպէյճանական է՝ ատրպէյճանցիների համար, այն էլ՝ ոչ դարբաղաբանակ ատրպէյճանցիների, այլ ուրիշ վայրերից եկող ատրպէյճանցիների:

Հարց է ծագում. Ինչո՞ւ պիտի դրսից եկող ատրպէյճանցիներն ուսանի Ղարաբաղում եւ ոչ թէ տեղաբնակը: Պատասխանը յստակ է. Ատրպէյճանական բաժանմունքը պիտի վերածուէր լրտեսական կենտրոնի: Ինստիտուտն աւարտող ատրպէյճանցիները գնալով շատացան Ղարաբաղում եւ օրէօր բացմապատկուելով, իրենց ձեռքն առան Ղարաբաղի վարչական օղակներն ու զանազան պաշտօն-

ներ: Ստեփանակերտի միլիցիայում (Ոստիկանութիւն) աշխատողների հիմնական մասը ատրպէյճանցիներ են, եւ նրանք է, որ պիտի «պաշտպանեն» հայ աշխատաւորների իրաւունքները

Ծանր, հուսահատ վիճակ է ապրում հայոց Ղարաբաղը: Ղարաբաղցի շատ է բողոքել, ընդվզել է իր արդար իրաւունքները պաշտպանելու համար, բայց միշտ էլ մնացել է անպաշտպան:

Եւ ինչո՞ւ, մինչեւ ե՞րբ Ոչ մի հանրապետութիւնում այնքան շատ չեն խօսում եղբայրութեան մասին, որքան Ադրբեջանում:

Ո՞ւր է եղբայրութիւնը, ո՞ւր են Ղարաբաղի հայութեան եղբայրները թէ չեն ցաւում ու քրիշների սրտերը, եթէ այսպիսին են նրա հետ եղբայրացածները, ապա ի՞նչ են մտածում արիւնակից եղբայրները, հայ եղբայրները:

«Ռոման» Պարտուեցալ «Եուվենտուսին», Մխիթարեանը՝ Կոլի Յեդինակ

Իտալիոյ առաջնութեան 21-րդ հանգրուանին «Ռոման» ընդունեց Թուրինի «Եուվենտուսին» եւ պարտութիւն կրեց 3:4 արդիւնքով:

Փորթուկալացի մարզիչ Ժոզէ Մուրինիոյի գլխավորած խումբը թէեւ նշանակեց խաղի առաջին կողմ առաջինը եւ Հայաստանի հաւաքականի կիսապաշտպան Հենրիխ Մխիթարեանին 53-րդ վայրկեանին հաշիւը դարձուց 3:1, սակայն, վերջին 20 վայրկեաններուն հիւրերը կարողացան 3 կոլ մշտնակել:

Մխիթարեանը մասնակցեցաւ ամբողջ հանդիպման: «Եուվենտուսը» 38 կէտով 5-րդ դիրքի վրայ է, «Ռոման» 8-րդն է՝ 32 կէտով:

«Նափոլի» եւ «Աթլանթա» Յաղթական

Իտալիոյ առաջնութեան 21-րդ հանգրուանին «Նափոլին» սեփական դաշտին վրայ մրցեցաւ «Սամբատորիայի» հետ եւ յաղթանակի հասաւ նուագագոյն հաշուով: Միակ կողմ նշանակեց իտալացի յարձակող Անդրէա Պետանեան:

«Աթլանթան» հիւրընկալուեցաւ «Ուտինեզէն» եւ վստահ յաղթանակ արձանագրեց 6:2 արդիւնքով:

«Նափոլի» (21 խաղ) 43 կէտով երրորդն է, «Աթլանթան» (20 խաղ) ետ է 2 կէտ եւ չորրորդն է:

Իպրահիմովիչի եւ Էրնանտեսի Կոլերը Յաղթանակ Ապահովեցին «Միլանին»

Իտալիոյ առաջնութեան 21-րդ հանգրուանին «Միլանը» հիւրընկալուեցաւ «Վենեցիային» եւ առաւելութեան հասաւ 3:0 արդիւնքով:

Խաղի երկրորդ վայրկեանին հաշիւը բացաւ շուէտ յարձակող Զլատան Իպրահիմովիչը: Այնուհետեւ երկու կոլերու հեղինակ դարձաւ Ֆրանսացի պաշտպան Տէօ Էրնանտեսը:

«Միլան» 46 կէտով կը գտնուի երկրորդ դիրքի վրայ:

Պենգեմայի 300-րդ Կոլն Ու Բացառիկ Մրցանիչը «Ռեալի» Շարքէն Ներս

Մատրիտի «Ռեալի» յարձակող Քարիմ Պենգեման Սպանիոյ առաջնութեան 20-րդ հանգրուանին «Վալենսիայի» բերդը 11 մեթրանոցով գրաւելով բացառիկ մրցանիչ սահմանած է: Ան Արքայական ակումբի պատմութեան մէջ միակ ֆուլթայլիստն է, որը 15 անգամ հարուածած է 11 մեթրանոցէն եւ երբեք չէ վրիպած: Խաղը աւարտած է «Ռեալի» յաղթանակով՝ 4:1 արդիւնքով:

2009 թուականէն Մատրիտի մէջ հանդէս եկող 34-ամեայ ֆրանսացի ֆուլթայլիստը «Ռեալի» կազմէն ներս նշանակեց իր 300 կոլը: Ակումբի պատմութեան մէջ աւելի շատ կոլեր նշանակած են Կրիշտիանու Ռոնալտուն (450), Ռաուլը (323) եւ Ալֆրետո Տի Ստեֆանոն (308):

«Պարսելոնան» Վերջին Վայրկեաններուն Կորսնցուց Յաղթանակը

Սպանիոյ առաջնութեան 20-րդ գհանգրուանին «Պարսելոնան» հիւրընկալուեցաւ «Կրանտային»: Զուգի գլխավորած խումբը բաւարարուեցաւ հաւասար արդիւնքով՝ 1:1:

57-րդ վայրկեանին պրագիլացի պաշտպան Տանի Ալվեզի փոխանցումէն յետոյ «Կրանտայի» բերդը գրաւեց հոլանտացի յարձակող Լիուկ դէ Եոնկը:

80-րդ վայրկեանին երկրորդ դեղին քարտի համար դաշտէն հեռացուեցաւ «Պարսելոնայի» սպանացի կիսապաշտպան Գավին: «Կրանտան» հաւասարութիւնը վերականգնեց 89-րդ վայրկեանին սպանացի կիսապաշտպան Անտոնիո Պուերտասի կողմի շնորհիւ:

«Պարսելոնան» 32 կէտով 6-րդն է: «Կրանտան» 12-րդն է՝ 24 կէտով:

«Լիվերփուլն» ու «Թոթենհեմը» Հասան 1/16 Եզրափակիչ

Ֆուլթայլի Անգլիոյ գաւաթի 1/32 հանգրուանին «Լիվերփուլ» ընդունեց «Շրուսպըրի Թաունին» եւ առաւելութեան հասաւ 4:1 արդիւնքով:

Պայքարը կը շարունակէ նաեւ Լոնտոնի «Թոթենհեմը», որ 3:1 արդիւնքով իր դաշտին վրայ պարտութեան մատնեց «Մորքամիին»:

Լոնտոնի «Ուեստ Հեմը» 2:0 արդիւնքով պարտութեան մատնեց «Լիտս Եունայթեդին», «Ուոլվերհեմփթըն» 3:0 արդիւնքով յաղթեց «Շեֆիլտ Եունայթեդին»:

«Պայրըն» Տարին Սկսաւ Պարտութեամբ

Գերմանիոյ առաջնութեան 18-րդ հանգրուանին ախոյեան Միւնխի «Պայրընը» ընդունեց «Մոնչընկլատպախին» եւ պարտութիւն կրեց 1:2 արդիւնքով:

«Պայրըն» 43 կէտով կը շարունակէ գլխավորել մրցաշարային աղիւսակը եւ 9 կէտով առաջ է երկրորդ տեղի վրայ գտնուող Տորմոնդի «Պորուսիային», որ մէկ հանդիպում պակաս խաղցած է:

«Հոֆենհայմ» Յաղթեց, Ադամեանը Մասնակցեցաւ Խաղին

Գերմանիոյ առաջնութեան 18-րդ հանգրուանին «Հոֆենհայմ» ընդունեց «Աուկապուրկին» եւ առաւելութեան հասաւ 3:1 արդիւնքով:

Հայաստանի հաւաքականի յարձակող Սարգիս Ադամեանը «Հոֆենհայմի» պահեստայիններու կազմին մէջ էր եւ փոխարինման դուրս եկաւ 90-րդ վայրկեանին:

«Հոֆենհայմը» 31 կէտով կը գրաւէ երրորդ դիրքը:

Զինեստին Զիտանն Ամրանը Կը Գլխավորէ ՊՍԺ-ն

Ֆրանսական ՊՍԺ-ը համաձայնութեան եկած է Զինեստին Զիդանի հետ: Մատրիտի «Ռեալի» նախկին գլխավոր մարզիչը փարիզեան ակումբի գլխավոր մարզիչ կը նշանակուի ամրանը՝ փոխարինելով արժենթինացի Մուրիսիո Պոչետինոյին:

49-ամեայ ֆրանսացի մասնագէտը 2021-ի ամրան՝ Արքայական ակումբէն հեռանելէ յետոյ մարզչական աշխատանք դեռ չունի: «Ռեալը» Զիդանի ղեկավարութեամբ նուաճած է 11 տիտղոս:

Ֆրանսայի առաջնութեան 19 խաղէն յետոյ ՊՍԺ-ն 46 կէտով կը գլխավորէ մրցաշարային աղիւսակը:

Ռաֆայել Նատալ Նուաճեց Իր 89-րդ Տիտղոսը

«Մեծ սաղաւարտի» մրցաշարերու 20 անգամ յաղթող Ռաֆայել Նատալը նուաճեց 89-րդ տիտղոսը իր մարզական կեանքի ընթացքին:

Աւստրալիոյ Մելպուռն քաղաքին մէջ կայացած ATP շարքի մրցաշարի եզրափակիչին 35-ամեայ թենիսիստը մրցեցաւ ամերիկացի Մաքսիմ Կրեսիի հետ եւ առաւելութեան հասաւ 1 ժամ ու 43 վայրկեանին՝ 7:6 (8:6), 6:3:

Նատալը 19-րդ մրցաշրջանին անընդմէջ կը նուաճէ ATP մրցաշարերու առնուազն մէկ տիտղոս՝ սկսած 2004-ի Սոպոտի մրցաշարէն:

Նոքաուքի Յետեւանքով Մահացաւ Հայ Կռիւմարտիկ Արեստ Սահակեանը

Ռուսաստանաբնակ հայ կռիւմարտիկ Արեստ Սահակեան մահացաւ Դեկտեմբերին կայացած մրցումէն 15 օր յետոյ: Արդարեւ, 26 Դեկտեմբերին կայացած մրցումի ընթացքին Սահակեան նոքաութի ենթարկուեցաւ, գլխուղեղի ծանր հարուած մը ստանալով ու մահաբունի մէջ իյնալով, 27-ամեայ մարզիկի մասին յայտնեց իր քոյրը, հաղորդելով որ մրցումի ընթացքին, եղբոր գլխուղեղի վրայ ալտուց մը («հեմաթոմա») ախտորոշուած էր: Բժիշկները երկու շաբաթ շարունակ կը պայքարէին անոր կեանքին համար: Ան առանց գիտակցութեան գալու մահացաւ: Հայ մարզիկը պիտի յուղարկուի հայրենի հողին մէջ:

